

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE KLJUČ

2022.

Broj: 01-02-07-11-2-3330-7/22

Sarajevo, august 2023.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	5
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	10
5.1	Izrada i donošenje budžeta	10
5.2	Izveštavanje.....	10
6.	KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	10
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	11
6.1.1	Prihodi i primici	11
6.1.1.1	Prihodi od poreza	11
6.1.1.2	Neporezni prihodi	11
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	13
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	14
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	14
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	15
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	17
6.1.2.4	Kapitalni transferi	20
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	21
6.1.2.6	Izdaci za otplatu dugova	21
6.1.3	Finansijski rezultat.....	21
6.2	BILANS STANJA.....	22
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	22
6.2.2	Stalna sredstva	23
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	24
6.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	25
6.2.5	Izvori sredstava	26
6.2.6	Popis sredstava i obaveza.....	26
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	27
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	27
8.	JAVNE NABAVKE	27
9.	SUDSKI SPOROVI.....	29
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	29
V	PRILOZI	31
1.	KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	31
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	31

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Općine Ključ (u daljnjem tekstu: Općina)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Na poziciji kratkoročnih potraživanja (sumnjiva i sporna) iskazana su potraživanja iz ranijeg perioda u iznosu od najmanje 317.926 KM za koja je nastupio rok zastare. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.1 Izvještaja);**
- 2. Vrijednost stalnih sredstava i izvora sredstava ne možemo potvrditi jer na poziciji stalnih sredstava nisu evidentirana cjelokupna ulaganja u lokalne ceste, kao ni svi poslovni prostori koje Općina koristi. Efekte na finansijske izvještaje ne možemo mjeriti. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.2 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izvještaje

Rukovodstvo Općine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su konsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja konsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidovani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Općine Ključ za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Plan javnih nabavki Općinskog fonda za komunalne djelatnosti i infrastrukturu i njegove izmjene i dopune nisu sačinjene na način da daju sveobuhvatne podatke po svim lotovima koji se planiraju provesti. Ugovoreni radovi u iznosu od 66.444 KM nisu izvršeni u utvrđenim rokovima, a nisu aktivirane bankarske garancije, niti zaštitne klauzule iz ugovora. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, rukovodstvo Općine odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 8. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s.r.

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Potrebno je da Služba za finansije i trezor vrši formalnu i suštinsku provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti, u skladu s odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.	4.
2.	Donijeti i implementirati plan integriteta i plan borbe protiv korupcije s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.	4.
3.	Potrebno je da budžetski korisnici analizu iskaza (tekstualni dio), kao dio godišnjih finansijskih izvještaja, sačinjavaju na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine.	6.
4.	Ugovore o radu za zaposlenike Fonda sačinjavati tako da sadrže podatak o radnom mjestu na koja se radnik zapošljava i kratak opis poslova, u skladu sa članom 24. Zakona o radu.	6.1.2.1
5.	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima.	6.1.2.2
6.	Javnim pozivom za dodjelu sredstava neprofitnim organizacijama propisati dokumentaciju za utvrđene kriterije i potkriterije, s ciljem dokazivanja ispunjenosti istih, te utvrditi obavezu i rokove dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava u cilju provođenja nadzora, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	6.1.2.3
7.	U cilju osiguranja namjenskog utroška sredstava, sa korisnicima tekućih i kapitalnih transfera potpisivati ugovore kojima će se utvrditi obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.	6.1.2.4
8.	Kontinuirano vršiti analizu i ocjenu naplativosti potraživanja koja su iskazana u Glavnoj knjizi, na osnovu konstatovanog predložiti daljnje mjere s ciljem naplate i realnog iskazivanja potraživanja, te osigurati dosljednu primjenu računovodstvenih načela, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.1
9.	Poduzeti aktivnosti na utvrđivanju vrijednosti stalnih sredstava i uspostaviti njihove potpune knjigovodstvene evidencije u skladu sa Zakonom o računovodstvu FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.2
10.	Izvršiti usklađivanje vrijednosti iskazanih kratkoročnih potraživanja i razgraničenja, te u skladu s tim izvršiti korektivna knjiženja u Glavnoj knjizi.	6.2.3
11.	Potrebno je da budžetski korisnici izvrše usklađivanje vrijednosti stalnih sredstava sa njihovim izvorima.	6.2.5
12.	Godišnji popis imovine i obaveza vršiti u cijelosti, kako bi sve pozicije bilansa stanja bile popisane, u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.6
13.	Plan javnih nabavki Fonda i njegove izmjene i dopune sačinjavati na način da daju sveobuhvatne podatke po svim lotovima koji se planiraju provesti, te osigurati provođenje potpisanih ugovora provedenih nabavki i koristiti klauzule zaštite budžetskih sredstava u slučaju da ih dobavljač ne poštuje.	8.

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. konsolidovani finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Odluka o izvršenju Budžeta Općine Ključ za 2022. godinu;
- Budžet Općine Ključ za 2022. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
- Statut Općine Ključ;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Unsko-sanskog kantona;
- Odluka o plaćama i naknadama općinskog načelnika, općinskog pravobranioca, savjetnika općinskog načelnika, državnih službenika i namještenika u Jedinственном općinskom organu uprave Općine Ključ;
- Zakonom o državnoj službi u Unsko-sanskom kantonu;
- Zakon o komunalnim djelatnostima Unsko-sanskog kantona;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina je jedinica lokalne samouprave u sastavu Unsko-sanskog kantona, uspostavljena Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH.² Njene nadležnosti utvrđene su Ustavom FBiH, Ustavom Unsko-sanskog kantona, spomenutim Zakonom i Statutom Općine.

U nadležnosti Općine posebno spadaju: osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda; donošenje budžeta Općine; donošenje programa razvoja djelatnosti od značaja za funkcionisanje Općine; osiguravanje uslova za zaštitu životne okoline; osiguravanje, uspostavljanje i održavanje premjera i katastra zemljišta i evidencije prava na nekretninama; uređenje naselja, kvalitetu stanovanja i komunalnih objekata, obavljanje komunalnih i drugih uslužnih djelatnosti, te lokalna infrastruktura (izgradnja, održavanje i korištenje lokalnih cesta, ulica, mostova i drugih javnih objekata od interesa za Općinu); lokalni saobraćaj; raspolaganje i upravljanje općinskom imovinom, te utvrđivanje i raspolaganje rentom na građevinskom zemljištu; vođenje urbanističke i stambene politike; osnivanje javnih ustanova i drugih pravnih lica radi ostvarivanja određenih privrednih, društvenih, komunalnih i drugih socijalnih interesa i potreba stanovništva; raspisuje referendum; javni zajam i odlučuje o zaduženju Općine; obavlja razrez i naplatu poreza, naknada i taksi koje pripadaju Općini; osigurava lokalne potrebe stanovništva u oblasti brige za djecu, obrazovanje i odgoj, javno zdravlje (ambulante, domovi zdravlja i sl.); osniva općinske službe i uređuje njihovu organizaciju i djelokrug, kao i druge poslove od lokalnog značaja, koji nisu isključeni iz nadležnosti, niti dodijeljeni u nadležnost nekog drugog nivoa vlasti.

Općina je uspostavila Registar budžetskih korisnika, kojim su kao budžetski korisnici utvrđeni: Jedinstveni općinski organ uprave, Općinsko pravobranilaštvo, JU Centar za socijalni rad Ključ, JU Centar za kulturu i obrazovanje Ključ, JU Općinski fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu Ključ.

Javna preduzeća i ustanove čiji je osnivač Općina su: 1) JU „Općinski fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu“ Ključ; 2) JU „Centar za socijalni rad“ Ključ; 3) JU „Centar za kulturu i obrazovanje“ Ključ; 4) JP „UKUS“ d.o.o. Ključ; 5) JP RAD d.o.o. Ključ i 5) JP „Veterinarska stanica d.o.o. Ključ.

Organi Općine su Općinsko vijeće (u daljnjem tekstu: Vijeće) i načelnik. Vijeće je predstavničko tijelo građana i ima 25 vijećnika. Vijeće donosi Poslovnik o radu kojim je regulisan način njegovog rada, tok sjednica i druga značajna pitanja vezana za rad i njegovih radnih tijela. Načelnik je izvršni organ Općine, koji je predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje nadležnosti, predlaže odluke i druge akte Vijeću. Vijećnici i načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, u skladu sa Izbornim zakonom BiH.

Funkciju načelnika od 2012. godine obavlja Nedžad Zukanović. U skladu sa izbornim rezultatima održanim u novembru 2020. godine, konstituisano je Vijeće na čelu sa predsjedavajućom Eminom Velić.

Poslovi iz nadležnosti Općine vrše se u okviru osnovnih organizacionih jedinica/službi: 1) Služba za finansije i trezor; 2) Služba za stručne poslove općinskog načelnika i Općinskog vijeća, opću upravu i društvene djelatnosti; 3) Služba za prostorno uređenje, stambeno-komunalne, imovinsko-pravne i geodetske poslove i 4) Služba za razvoj, privredu i civilnu zaštitu. U Općinskom organu utvrđeni su poslovi urbanističko-građevinske i komunalno-vodne inspekcije, a poslove u navedenim inspekcijama obavljaju inspektori kao samostalni izvršioци.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine Ključ sistematizovana su 72 radna mjesta, a na 31. 12. 2022. godine zaposleno je 59 izvršilaca. Ukupan broj zaposlenih sa uključenim ustanovama koje se finansiraju iz budžeta Općine je 86.

Sjedište Općine je u Ulici Branilaca BiH br. 78.

² „Sl. novine FBiH“, br. 49/06

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Općine za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od decembra 2022. do juna 2023. godine, s prekidima.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Općine Ključ za 2010. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima. U Izvještaju je data 21 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Imajući u vidu značajan protok vremena i izmjene zakonskih propisa na osnovu kojih su date kvalifikacije i preporuke u prethodnoj reviziji, nismo vršili ocjenu postupanja po njima.

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 13 preporuka.

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu rukovodstvu dato je šest preporuka, od kojih su četiri implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, jedna djelimično, a jedna preporuka nije implementirana.

Poduzimanjem aktivnosti na implementaciji preporuka koje su date u pismu rukovodstvu, rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola. Preporuke koje su djelimično implementirane ili nisu nikako, ponovit će se u okviru izvještaja.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata u skladu sa važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,³ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁶

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa. Odlukom načelnika od 18. 4. 2017. godine imenovan je koordinator za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Kada je u pitanju **upravljanje rizicima**, usvojena je Strategija upravljanja rizicima, ali se ne vrši kontinuirana procjena uticaja i vjerovatnoće rizika za ključne segmente poslovanja, što za posljedicu može imati da se rizicima ne upravlja na adekvatan način.

Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i procedurama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo.

Vijeće je 2008. godine donijelo Statut, koji je usklađen sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH. Statutom se uređuje samoupravni djelokrug Općine, organi, međusobni odnosi organa, mjesna samouprava, neposredno učestvovanje građana u odlučivanju, finansiranje i imovina, propisi i drugi akti, javnost rada, saradnja jedinica lokalne samouprave, odnosi i saradnja sa federalnim i kantonalnim vlastima, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Općine Ključ.

Općina je uspostavila Registar budžetskih korisnika u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Jedinственog općinskog organa utvrđena je: unutrašnja organizacija Jedinственog općinskog organa, osnovni principi koji se ostvaruju izradom Pravilnika, organizacijske jedinice i njihova nadležnost, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje Općinskim organom uprave i službama za upravu, stručni kolegij i radna tijela, programiranje i planiranje rada, način ostvarivanja prava i dužnosti iz radnih odnosa i disciplinska odgovornost zaposlenika i ostvarivanje javnosti rada. Načelnik Općine je u julu 2021. godine utvrdio Prečišćeni tekst Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji jedinственog općinskog organa uprave, nakon čega je četiri puta izmijenjen i dopunjen.

JU Općinski fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu Ključ (u daljnjem tekstu: Fond) osnovan je Odlukom Vijeća iz 2006. godine⁷, kojom je utvrđeno da Fond ima svojstvo pravnog lica. Fondom rukovodi direktor, a organ upravljana Fondom je Upravni odbor koji ima tri člana. U skladu s Pravilima Fonda iz 2006. godine, na koja je Vijeće dalo saglasnost, Fond obavlja djelatnosti u oblasti: zajedničke komunalne potrošnje, uređenja, izgradnje, rekonstrukcije i održavanja komunalne infrastrukture, javne rasvjete, gradskih ulica, lokalnih i nekategorisanih puteva. Također, Fond realizuje planove i programe za navedene oblasti, obezbjeđuje sredstva za nabavku radova, roba i usluga, provodi javne nabavke i donosi odluke o izboru najpovoljnijih ponuđača.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁶ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

⁷ Odluka o osnivanju Javne ustanove Općinski fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu, broj: 05-02-173/06 od 8. 2. 2006. godine.

Unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, te zasnivanje radnih odnosa uređeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Nadzor nad zakonitošću rada Fonda u poslovima koji se odnose na zajedničku komunalnu potrošnju, izgradnju, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu lokalnih puteva, vrši Vijeće.

Pravobranilaštvo Općine osnovano je Odlukom o formiranju Općinskog pravobranilaštva iz 1997. godine, kojom nije utvrđeno da će imati svojstvo pravnog lica. Organizacija, djelokrug rada, raspored poslova i zaduženja, te način rukovođenja utvrđena su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Općinskog pravobranilaštva Ključ iz 2007. godine. Općina je usvojila značajan broj akata i procedura i sačinila mape procesa s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Revizijom smo utvrdili da su poduzete aktivnosti na uspostavi finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Odlukom o konsolidiranom odobravanju implementacije i upotrebe svih procesa iz mape procesa koju je načelnik donio 5. 5. 2023. godine, svi procesi i postupci iz mape procesa odobreni su za implementaciju u organizaciji i upotrebu unutar Općine.

Identifikacija i procjena rizika nije vršena 2022. i ranijih godina. Međutim, ona je izvršena početkom 2023. i predviđeno je njihovo ažuriranje u toku 2023. godine.

Revizijom smo utvrdili da interne kontrole koje su uspostavljene funkcionišu na zadovoljavajućem nivou, osim u dijelu koji se odnosi na praćenje naplate potraživanja, što je opisano u tački 6.2.1 Izvještaja.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti Općine kao Jedinstvenog organa uprave sačinjena je i dostavljena Ministarstvu finansija Unsko-sanskog kantona u skladu s članovima 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Izjave o fiskalnoj odgovornosti sačinili su i budžetski korisnici i dostavili ih Službi za finansije i trezor. **Međutim, Služba nije vršila formalnu i suštinsku provjeru, odnosno provjeru vjerodostojnosti odgovora datih u obrascima za pojedine korisnike na odabranom uzorku, što je obaveza utvrđena članom 13. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Preporuka:

- ***potrebno je da Služba za finansije i trezor vrši formalnu i suštinsku provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti, u skladu s odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.***

Interna revizija

Općina, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁸ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,⁹ nije u obavezi uspostaviti jedinicu za internu reviziju. U skladu s navedenim Pravilnikom, za gradove i općine u FBiH koji ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za internu reviziju, internu reviziju obavlja zajednička jedinica za internu reviziju uspostavljena u nadležnom kantonalnom ministarstvu finansija. Ministarstvo finansija Unsko-sanskog kantona još uvijek nije uspostavilo zajedničku jedinicu za internu reviziju, te Općina i poslovi iz njene nadležnosti nisu ni bili predmet interne revizije u 2022. godini.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Prevenција korupcije

Općina je u 2009. godini donijela Program borbe protiv korupcije u Jedinostvenom općinskom organu uprave Općine Ključ, nakon čega nisu poduzimane druge aktivnosti, niti su vršene njegove izmjene i dopune. Općina nije donijela Plan integriteta i plan borbe protiv korupcije, koji predstavlja interni antikorupcijski dokument preventivnog karaktera s ciljem identifikacije aktivnosti osjetljivih na nepravilnosti i korupciju, kako bi se stvorio pravni, etički i profesionalni kvalitet rada u instituciji, niti je sačinjen plan aktivnosti borbe protiv korupcije u Općini.

Preporuka:

- **donijeti i implementirati plan integriteta i plan borbe protiv korupcije s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.**

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta

Budžet Općine Ključ za 2022. godinu¹⁰ (u daljnjem tekstu: Budžet) u iznosu od 7.858.000 KM i Odluku o izvršavanju Budžeta Općine Ključ za 2022. godinu (u daljnjem tekstu: Odluka o izvršavanju Budžeta) usvojilo je Vijeće 29. 12. 2021. godine. Izvršene su dvije izmjene i dopune, a posljednjom Odlukom o izmjenama i dopunama od 29. 12. 2022. godine Budžet je usvojen u iznosu od 8.590.000 KM.

Prema posljednjim izmjenama Budžeta planirani su prihodi u iznosu od 8.458.862 KM, primici od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 50.000 KM i neutrošena namjenska sredstva iz ranijeg perioda u iznosu od 81.138 KM. Na rashodovnoj strani planirani su rashodi u iznosu od 6.271.732 KM i izdaci u iznosu od 2.318.268 KM. Nakon izmjena i dopuna Budžeta, izvršene su četiri preraspodjele u ukupnom iznosu od 12.207 KM u skladu sa zaključcima koje je donio načelnik 30. 12. 2022. godine.

Budžetom je planirano finansiranje službi Jedinostvenog općinskog organa uprave, Vijeća, Općinskog pravobranilaštva, JU „Centar za socijalni rad“ Ključ, JU „Centar za kulturu i obrazovanje“ Ključ i Fonda.

5.2 Izvještavanje

Izvještaj o izvršenju Budžeta Općine za 2022. godinu usvojilo je Vijeće 5. 4. 2023. godine.

6. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Općina je sačinila konsolidovane Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu i dostavila ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Pojedinačni finansijski izvještaji su sačinjeni za Jedinostveni općinski organ uprave, Općinsko pravobranilaštvo, JU Centar za socijalni rad Ključ, JU Centar za kulturu i obrazovanje Ključ i Fond.

Uz konsolidovani finansijski izvještaj i pojedinačne godišnje finansijske izvještaje budžetskih korisnika sačinjena je Analiza iskaza (tekstualni dio). Uvidom u analize iskaza utvrdili smo da Jedinostveni općinski organ uprave i Fond nisu izvršili obrazloženje odstupanja ostvarenih od planiranih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, a što je bila u obavezi u skladu sa članom 30. Pravilnika finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine.

¹⁰ „Sl. glasnik Općine Ključ“, br. 1/22, 5/22, 8/20 i 1/23

Periodični izvještaji dostavljeni su u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **potrebno je da budžetski korisnici analizu iskaza (tekstualni dio), kao dio godišnjih finansijskih izvještaja, sačinjavaju na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine.**

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu iskazani su prihodi i primici u iznosu od 6.545.137 KM, što je u odnosu na planirane manje za 2.044.863 KM.

Strukturu prihoda i primitaka čine: prihodi od poreza (3.079.435 KM), neporezni prihodi (1.843.755 KM), primljeni transferi (1.616.939 KM) i primici od prodaje stalnih sredstava (5.009 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza u najvećem dijelu odnose se na prihode od indirektnih poreza (2.344.935 KM), poreza na dohodak (497.706 KM) i poreza na imovinu (260.300 KM), koji se prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznačavaju na depozitni račun Općine.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 1.843.755 KM. Ostvareni prihodi odnose se na: naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga (1.788.593 KM) i prihode od poduzetničke aktivnosti i imovine (54.284 KM).

Općina je donijela Pravilnik o obračunu, naplati i kontroli naplate javnih prihoda, kako bi se osiguralo praćenje, pravovremena i potpuna naplata i poduzimanje zakonom propisanih mjera naplate. Revizijom smo utvrdili da nije osigurano praćenje, pravovremena i potpuna naplata prihoda kao i poduzimanje zakonom propisanih mjera naplate potraživanja u svim slučajevima, u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH, što je opisano u tački 6.2.1 Izvještaja.

Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga u iznosu od 1.788.593 KM odnose se najvećim dijelom na ostale budžetske naknade i takse (729.787 KM), komunalne naknade i takse (663.807 KM), naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima (165.610 KM), općinske administrativne takse (153.939 KM), neplanirane uplate (39.249 KM) i prihodi od pružanja javnih usluga (36.201 KM).

Ostale budžetske naknade i takse u iznosu od 729.787 KM odnose se najvećim dijelom na naknade za korištenje, zaštitu i unapređenje šuma utvrđene kantonalnim propisima (283.018 KM), naknade za održavanje zgrada (211.469 KM), općinske naknade za zemljište i izgradnju (156.906 KM) i naknade za zauzimanje javnih površina (70.997 KM).

Prihodi po osnovu naknade za korištenje, zaštitu i unapređenje šuma utvrđene kantonalnim propisima odnose se na uplate u Budžet Općine u skladu sa članovima 53. i 67. Zakona o šumama Unsko-sanskog kantona¹¹, po kojem Općini pripada ukupno 5% ostvarenih prihoda Kantona. Izmjenama i dopunama Zakona o šumama Unsko-sanskog kantona iz 2016. godine propisana je odredba da jedinice lokalne samouprave ova sredstva koriste u skladu sa svojim potrebama.

¹¹ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br.22/12 i 6/16

Prihodi po osnovu naknada za održavanje zgrada ostvareni su na osnovu rješenja koja izdaje JU Fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu Ključ, a u skladu sa kantonalnim Zakonom o korištenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade i Rješenjem o prinudnoj upravi, koje je donio Općinski načelnik 2010. godine. Rješenjem je utvrđeno da Fond obavlja poslove prinudnog upravitelja zgrada, te da vrši naplatu za upravljanje i održavanje zajedničkih dijelova i uređaja zgrada.

Prihodi po osnovu općinske naknade za zemljište i izgradnju odnose se najvećim dijelom na naknade za postupak legalizacije javnih površina i građevina (56.566 KM) i naknade po osnovu prirodnih pogodnosti-rente (47.007 KM). Visina naknada za postupak legalizacije utvrđena je Odlukom o legalizaciji bespravno izgrađenih građevina,¹² a visina naknada po osnovu prirodnih pogodnosti-rente utvrđena je Odlukom o građevinskom zemljištu¹³. Ove naknade plaćaju se godišnje na osnovu rješenja Službe za prostorno uređenje, stambeno-komunalne, imovinsko-pravne i geodetske poslove. Kao osnovica za izračunavanje visine rente služi prosječna konačna građevinska cijena iz prethodne godine po m² korisne stambene površine na području Općine, koju utvrđuje Vijeće najkasnije do 31. marta tekuće godine, a koja se valorizuje u toku godine svaka tri mjeseca na osnovu indeksa rasta cijena građevinskih radova u visokogradnji i niskogradnji po podacima koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Visina naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište na korištenje utvrđuje se u procentu od prosječne konačne građevinske cijene u rasponu od 1% u šestoj do 6% u prvoj zoni.

Prihodi po osnovu naknade za zauzimanje javnih površina utvrđeni su Odlukom o privremenom korištenju javnih površina-prečišćeni tekst¹⁴, po kojoj pravo na privremeno korištenje javnih površina imaju pravna lica registrovana za obavljanje djelatnosti za koju se traži korištenje javne površine i fizička lica koja imaju rješenje nadležnog organa za obavljanje djelatnosti za koju se traži korištenje javne površine. Visina naknade za privremeno korištenje javne površine određuje se rješenjem Službe za prostorno uređenje, stambeno-komunalne, imovinsko-pravne i geodetske poslove u ukupnom iznosu, a na osnovu utvrđene zone, površine, jedinične cijene i perioda korištenja javne površine. Prikupljena sredstva usmjeravaju se za finansiranje Programa uređenja gradskog građevinskog zemljišta i Programa zajedničke komunalne potrošnje.

Komunalne naknade i takse u iznosu od 663.807 KM odnose se na općinske komunalne naknade i takse (292.077 KM) i na ostale općinske komunalne naknade (371.730 KM).

Visina naknade komunalne takse utvrđuje se rješenjem Službe za prostorno uređenje, stambeno-komunalne, imovinsko-pravne i geodetske poslove, u skladu sa Odlukom o komunalnim taksama¹⁵, Odlukom o privremenom korištenju javnih površina i Odlukom o visini naknade za ustupanje zemljišta koja predstavljaju javne ceste, javne površine, građevinsko i ostalo zemljište kojima upravlja Općina¹⁶. Navedenim odlukama utvrđene su naknade za istaknutu firmu, reklamne natpise, privremeno zauzimanje javnih površina, korištenje prostora za kampove, priređivanje zabavnih igara i igara na sreću, korištenje uređaja za pružanje usluga mobilne telefonije, bežičnog interneta i uređaja kojima se vrši prenos električne energije.

Ostale općinske komunalne naknade utvrđene su Odlukom o komunalnoj naknadi¹⁷, a rješenje o obračunu komunalne naknade za svakog pojedinačnog obveznika donosi JU Općinski fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu Ključ. U skladu sa navedenom Odlukom, sredstva komunalne naknade vode se kao namjenska sredstva za komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje.

Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima u iznosu od 165.610 KM odnose se na naknade za upotrebu cesta (62.250 KM), naknade i takse za veterinarske preglede (45.331 KM), posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda (30.955) i vodne naknade (27.074 KM).

¹² „Sl. glasnik Općine Ključ“, br. 9/11

¹³ „Sl. glasnik Općine Ključ“, br. 6/06,7/07 i 4/10

¹⁴ „Sl. glasnik Općine Ključ“, br. 14/15

¹⁵ „Sl. glasnik Općine Ključ“, br. 8/19

¹⁶ „Sl. glasnik Općine Ključ“, br. 6/16

¹⁷ „Sl. glasnik Općine Ključ“, br. 4/12

Neplanirane uplate u iznosu od 39.249 KM odnose se najvećim dijelom na uplate JU Centru za socijalni rad za plaće i naknade plaće, troškove za telefon i gorivo za uposlenika na određeno vrijeme za rad sa migrantskom populacijom na osnovu Sporazuma sa UNICEF-om (26.810 KM), uplate sudskih troškova (4.481 KM) i upate refundacija za bolovanje iz prethodnog perioda (2.885 KM).

Prihodi od pružanja javnih usluga u iznosu od 36.201 KM regulisani su Odlukom o utvrđivanju cijene i načina naplate usluga Vatrogasne jedinice Ključ¹⁸ i odnose se na usluge protivpožarne zaštite (punjenje i periodični pregledi protivpožarnih aparata, gašenja požara i sl.).

Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine u iznosu od 54.284 KM odnose se najvećim dijelom na prihode od iznajmljivanja poslovnih prostora i ostale materijalne imovine (49.175 KM) i prihode iz ranijih godina (3.810 KM). Prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora ostvaruju se na osnovu zakupa dva poslovna prostora, od kojih jedan nije evidentiran u poslovnim knjigama na poziciji stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava.

Prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora i ostale materijalne imovine utvrđeni su Odlukom o visini zakupnina za poslovne prostore na području općine Ključ u državnom vlasništvu i Odlukom o davanju u zakup stanova kojima pravo raspolaganja ima Općina Ključ. Visina naknade za zakup poslovnih prostora utvrđena je po zonama, u iznosu od 6 KM po m² u trećoj, do 10 KM po m² u prvoj zoni, dok je visina slobodno ugovorene naknade za zakup stanova i garaža utvrđena u iznosu od 50 KM za garsonjere do 100 KM za trosobne stanove. Za garažni prostor visina naknade iznosi 1 KM po m². Plaćanje navedenih zakupnina vrši se mjesečno u skladu sa potpisanim ugovorima, na osnovu izdatih faktura.

Iako je Općina donijela Pravilnik o obračunu, naplati i kontroli naplate javnih prihoda, kako bi se osiguralo praćenje, blagovremena i potpuna naplata i poduzimanje zakonom propisanih mjera naplate, konstatovali smo da u potpunosti nije osigurano praćenje, blagovremena i potpuna naplata prihoda, kao i poduzimanje zakonom propisanih mjera naplate potraživanja u svim slučajevima u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH. Za navedenu neusklađenost data je preporuka u tački 6.2.1 Izvještaja.

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 1.616.938 KM, a najvećim dijelom odnose se na primljene tekuće transfere i donacije (887.085 KM) i kapitalne transfere (729.853 KM).

U strukturi tekućih transfera najznačajnija su sredstva primljena od kantona (580.964 KM) i primljeni tekući transferi od Federacije BiH (134.900 KM), a kod kapitalnih transfera najznačajniji iznosi odnose se na primljena sredstva od kantona (566.680 KM) i primljena sredstva od Federacije BiH (163.173 KM).

Primljeni tekući transferi od kantona najvećim dijelom se odnose na doznačena sredstva Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona po osnovu mjesečnih trebovanja Centra za socijalni rad za korisnike socijalne pomoći (483.523 KM).

Primljeni tekući transferi od Federacije BiH odnose se na doznačena sredstva Federalnog ministarstva finansija iz Budžeta Federacije BiH na osnovu Odluke Vlade FBiH o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ i ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine. Shodno Odluci, Općini se sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ odobreno je 125.000 KM. Na osnovu Odluke, 12. 8. 2022. godine između Federalnog ministarstva finansija i Općine zaključen je ugovor o dodjeli sredstava.

¹⁸ Sl. glasnik Općine Ključ, br. 1/20

Primljeni kapitalni transferi od kantona najvećim dijelom se odnose na namjenska sredstva doznačena po odlukama kantonalne vlade i Kantonalnog štaba civilne zaštite za realizaciju projekata izgradnje, asfaltiranja, rekonstrukcije i sanacije lokalne infrastrukture kao i drugih projekata (227.000 KM), nabavku kamiona sa cisternom, izgradnju potpornog zida i sanaciju klizišta (95.000KM), sredstva za izgradnju i rekonstrukciju vodovodnih sistema (62.265 KM).

Primljeni kapitalni transferi od Federacije BiH odnose se najvećim dijelom na namjenska sredstva u skladu sa Ugovorom o namjenskog prenosu sredstava za sufinansiranje projekata između Općine i Federalnog ministarstva okoliša za uređenje deponije-izgradnju vanjske ograde u iznosu od 73.953 KM.

Navedena namjenska sredstva su u toku 2022. godine u najvećem dijelu utrošena za namjene za koje su doznačena, a neutrošeni dio je preknjižen na kratkoročna vremenska razgraničenja.

Uvidom u uzorkovanu dokumentaciju koja se odnosi na doznačena sredstva po osnovu primljenih transfera i donacija nisu konstatovane nepravilnosti.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 6.577.275 KM. Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (2.413.105 KM), doprinosi poslodavca (214.161 KM), izdaci za materijal i usluge (1.587.090 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (994.326 KM), kapitalni transferi (269.391 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (1.064.277 KM), izdaci za otplate dugova (32.630 KM) i izdaci za kamate (2.295 KM).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 2.413.105 KM, a odnose se na bruto plaće i naknade plaća 2.011.295 KM i naknade troškova zaposlenih 401.810 KM.

U okviru **bruto plaća i naknada plaća** na Jedinostveni općinski organ uprave odnosi se 1.403.773 KM, JU Centar za socijalni rad 226.920 KM i JU Općinski fond za komunalnu djelatnost i infrastrukturu 195.501 KM, na koje se odnosi 91 % ukupno iskazanog iznosa. Obračun plaća je centraliziran za sve budžetske korisnike Općine.

Obračun plaća i naknada u *Jedinostvenom općinskom organu uprave* uređen je Odlukom o plaćama i naknadama općinskog načelnika, općinskog pravobranioca, savjetnika općinskog načelnika, državnih službenika i namještenika u Jedinostvenom općinskom organu uprave Općine Ključ¹⁹ i Pravilnikom o plaćama i naknadama uposlenika u Jedinostvenom općinskom organu uprave Općine Ključ koji je donio načelnik 30. 7. 2021. godine. Načelnik je zatražio mišljenje sindikata na Pravilnik u toku njegove izrade, ali ono nije dostavljeno.

Koeficijenti utvrđeni pravilnikom usklađeni su sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH.

Osnovica za obračun plaće u Jedinostvenom općinskom organu uprave u 2022. godini iznosila je 330 KM, koja je utvrđena na osnovu Sporazuma sa sindikatom. Pored osnovice, bod za obračun plaće za period od 1. 8. do 30. 9. 2022. godine utvrđen je 1,10 i za period od 1. 10. do 31. 12. 2022. godine od 1,15.

Najviša plaća isplaćena je u neto iznosu od 3.989 KM s minulim radom, a najniža u iznosu od 811 KM, dok je prosječna plaća iznosila 1.372 KM.

Odlukom o radnom vremenu i rasporedu radnog vremena u Jedinostvenom općinskom organu uprave Općine Ključ utvrđeno je sedmično radno vrijeme u trajanju od 40 sati, raspoređeno na pet radnih dana. Dnevno radno vrijeme utvrđeno je u trajanju od 7:00 do 15:30 sati, sa pauzom od 30 minuta.

¹⁹ „Sl. glasnik Općine Ključ“, br. 7/21, 7/22

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu²⁰ propisana je obaveza vođenja evidencije o radnom vremenu koja, između ostalog, sadrži podatke o početku rada, završetku rada, ukupnom dnevnom radnom vremenu, vremenu terenskog rada, vremenu neprisustva na poslu i slično. Uvidom u odabrani uzorak utvrdili smo da se evidencije vode u skladu s Pravilnikom.

Obračun plaća i naknada kod javnih ustanova definisan je internim aktima ustanova, a osnovica za obračun plaća i bod primjenjivao se kao kod Jedinog općinskog organa uprave. Na odluku direktora kojim je utvrđena osnovica plaće, načelnik je dao saglasnost.

Plaće i naknade kod JU Općinski fond za komunalnu djelatnost i infrastrukturu (u daljnjem tekstu: Fond) uređene su Pravilnikom o radnim odnosima, plaćama i drugim naknadama koji je donio Upravni odbor Fonda 2016. godine. Propisani koeficijenti za obračun plaća iznose od 2,6 do 5,2 za direktora.

Ugovori o radu zaposlenika Fonda ne sadrže podatak o radnom mjestu na koje se radnik zapošljava i kratak opis poslova. Navedeno nije u skladu s članom 24. Zakona o radu, kojim su utvrđeni podaci koje ugovor sadrži.

Plaće i naknade kod JU Centar za socijalni rad uređene su Pravilnikom o radu sa unutrašnjom organizacijom i sistematizacijom radnih poslova i zadaka koji je donio Upravni odbor ustanove u januaru 2019. godine, na koji je Vijeće dalo saglasnost. Propisani koeficijenti za obračun plaća iznose od 2,7 do 4,6 za direktora. Na osnovu uvida u obračun plaće za oktobar 2022. godine utvrdili smo da se obračun plaće vrši u skladu s internim aktima.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 401.810 KM, a odnose se na isplatu naknada za topli obrok (199.554 KM), jubilarne nagrade (88.000 KM), za godišnji odmor – regres (45.939 KM), pomoć u slučaju smrti i bolesti (16.951 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (15.274 KM).

U okviru naknada, izdaci Jedinog općinskog organa iznose 273.163 KM, Fonda 53.952 KM i JU Centar za socijalni rad 44.787 KM.

Naknada za topli obrok isplaćivala se dnevno za vrijeme rada u visini od 1% prosječne neto plaće u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku.

Naknada za godišnji odmor isplaćena je na osnovu rješenja načelnika i odluka direktora javnih ustanova u visini od 50% prosječne neto plaće u FBiH, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku (odnosno 548 KM po zaposleniku). Utvrdili smo da se naknade isplaćuju u skladu sa propisima koji ih uređuju.

U okviru pozicije jubilarne nagrade iskazane su isplate jednokratne novčane pomoći zaposlenicima Jedinog općinskog organa uprave u iznosu od 59.000 KM. Isplate su izvršene za 59 zaposlenika u iznosu po 1.000 KM na osnovu Odluke načelnika od 28. 12. 2022. godine, a pozivajući se na Uredbu o pomoći stanovništvu uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena.²¹

Preporuka:

- **ugovore o radu za zaposlenike Fonda sačinjavati tako da sadrže podatak o radnom mjestu na koja se radnik zapošljava i kratak opis poslova, u skladu sa članom 24. Zakona o radu.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 1.587.090 KM i u odnosu na plan realizirani su manje za 549.955 KM ili 26%.

Strukturu izdataka čine u najvećem dijelu: ugovorene i druge posebne usluge (689.165 KM), izdaci za tekuće održavanje (359.505 KM), izdaci za energiju (210.256 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (188.338 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (87.297 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (38.428 KM).

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 55/22, 77/22

Najveći dio izdataka odnosi se na Fond (666.952 KM) i Jedinostveni općinski organ (537.970 KM ili 76% ovih izdataka).

Kod Fonda su značajniji: izdaci za tekuće održavanje (338.706 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (139.731 KM) i izdaci za energiju (136.489 KM).

Program utroška sredstava od indirektnih poreza na ime finansiranja autocesta u FBiH za 2022. godinu (u daljnjem tekstu: Program utroška) donio je načelnik 27. 6. 2022. godine, kojim su nakon izmjena planirana sredstva u iznosu od 101.414 KM. Programom utroška je utvrđeno da će sredstva Budžetom planirana od indirektnih poreza biti utrošena za prioritetne projekte. Za realizaciju Programa utroška zadužen je Fond i Služba za prostorno uređenje, stambeno-komunalne, imovinsko-pravne i geodetske poslove.

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 338.706 KM i čine ih najvećim dijelom: održavanje zgrada (163.885 KM), održavanje cesta (114.129 KM) i ostale usluge održavanja (37.397 KM).

Program zajedničke komunalne potrošnje za 2022. godinu (u daljnjem tekstu: Program) u iznosu od 501.067 KM donio je Upravni odbor Fonda 17. 12. 2021. godine, na koji je Vijeće dalo saglasnost. Programom je planirano održavanje čistoće na javnim površinama, održavanje zelenih površina, održavanje javnih saobraćajnih površina u naselju, odvođenje atmosferskih i drugih voda sa javnih površina, upravljanje objektima i uređajima javne rasvjete, obavljanje higijeničarske službe, usluge dekoracije, održavanje objekata i uređaja javne urbane opreme i održavanje spomen-obilježja. Odlukom o izmjenama i dopunama Programa od 26. 5. 2022. godine, Program je donesen u iznosu od 517.237 KM.

Izdaci za održavanje cesta odnose se na redovno ljetno održavanje lokalnih cesta (75.602 KM) i zimsko (38.526 KM). Izdaci za zimsko i ljetno održavanje odnose se na pružene usluge održavanja gradskih ulica i lokalnih puteva na osnovu ugovora koji je Fond zaključio sa JKP „RAD“ d.o.o. Ključ. Javno preduzeće fakturiralo je izvršene usluge Fondu u skladu sa cjenovnikom utvrđenim Programom.

Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge iskazane u iznosu od 139.731 KM, odnose se najvećim dijelom na usluge održavanja čistoće na javnim površinama, javnih zelenih površina i spomen-obilježja (134.608 KM), u skladu sa Programom zajedničke komunalne potrošnje na području Općine Ključ za 2022. godinu, koji je usvojilo Vijeće 29. 12. 2021. godine. Usluge održavanja čistoće vršilo je JKP „RAD“ d.o.o. Ključ (u daljnjem tekstu: preduzeće), koje je osnovano Odlukom Vijeća za čišćenje javnih površina, čišćenje i pranje ulica, održavanje lokalnih puteva itd. Fond u svojstvu zastupnika osnivača, zaključio je ugovor sa preduzećem o pružanju usluga održavanja čistoće na javnim površinama. Shodno ugovoru, preduzeće je fakturiralo pružene usluge Fondu, u skladu s cijenama utvrđenim Programom zajedničke komunalne potrošnje za 2022. godinu.

Izdaci za energiju odnose se na plaćanje troškova električne energije za javnu rasvjetu po mjesnim zajednicama Općine, a na osnovu ispostavljenih računa od Elektroprivrede d.d. Sarajevo.

Kod Jedinostvenog općinskog organa značajniji su: ugovorene i druge posebne usluge (304.963 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (81.897 KM) i izdaci za energiju (59.844 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge kod Jedinostvenog općinskog organa u najvećem dijelu odnose se na: ostale nespomenute usluge (90.767 KM), izdaci za naknade općinskim vijećnicima (84.290 KM), izdaci za rad komisija (26.123 KM), izdaci za ugovore o djelu (15.331 KM).

Izdaci za ostale nespomenute usluge iskazani su u iznosu od 90.767 KM. U okviru ovih izdataka najveći dio se odnosi na izdatke za obilježavanje značajnih datuma (57.026 KM). U okviru ovih izdataka iskazani su i izdaci za reparaciju i obnavljanje spomen-obilježja, nabavka jarbola itd.

Izdaci za naknade općinskim vijećnicima iskazani su u iznosu od 84.290 KM. Ovi izdaci regulisani su Odlukom o visini naknade za rad u Općinskom vijeću Općine Ključ iz 2013. godine, kojom je utvrđen vijećnički paušal u neto iznosu po sjednici: predsjedavajući 390 KM, zamjenik predsjedavajućeg 350 KM i član 300 KM. Odlukom je utvrđeno da se isplata paušala neće izvršiti u slučaju neopravdanog izostanka sa sjednice.

Utvrđili smo da su isplate paušala vršene u skladu sa Odlukom, a na osnovu evidencije prisustva na sjednicama.

Izdaci za rad komisija koje formira načelnik u najvećem dijelu odnose se na komisije za procjenu tržišne vrijednosti nekretnina (11.141 KM) i tehnički pregled stambeno-poslovnih objekata (10.938 KM).

Zaposlenicima angažovanim u komisijama isplaćene su neto naknade u ukupnom iznosu od 18.111 KM. Međutim, obračun naknade nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak,²² Zakonom o doprinosima,²³ Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak²⁴ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa,²⁵ zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.

Ugovori o djelu iskazani su u bruto iznosu od 15.331 KM. Izdaci se najvećim dijelom odnose na muzički angažman fizičkih lica povodom obilježavanja manifestacija Ključko ljeto, Zimska čarolija kao i za obilježavanje značajnih datuma u iznosu od 13.945 KM. Ugovorima je utvrđena naknada u neto iznosu od 1.000 – 5.500 KM.

Preporuka:

- **poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima;**

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 994.326 KM. Pregled planiranih i realizovanih tekućih transfera dat je u tabeli:

R. br.	Naziv tekućeg transfera	Izmjene Budžeta za 2022. godinu	Izvršenje u 2022. godini	Izvršenje po budžetskim korisnicima	
				Jedinstveni općinski organ	JU Centar za socijalni rad
1	2	3	4	5	6
I	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.042.100	994.326	699.035	295.291
1.	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	51.000	50.300	50.300	-
2.	Tekući transferi pojedincima	414.300	362.029	66.738	295.291
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	280.500	302.192	302.192	-
4.	Subvencije javnim preduzećima	47.300	47.659	47.659	-
5.	Subvencije privatnim preduzećima	232.500	216.553	216.553	-
6.	Drugi tekući rashodi	16.500	15.593	15.593	-

Iskazani iznos tekućih transfera realizovan je kod Jedinstvenog općinskog organa (699.035 KM) i JU Centar za socijalni rad (295.291 KM), koji su u daljnjem tekstu opisani.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti iskazani su u iznosu od 50.300 KM i odnose se na transfer za Općinsku izbornu komisiju, u skladu sa Odlukom o izvršavanju Budžeta. Sredstva se realizuju u skladu sa Finansijskim planom Općinske izborne komisije, a naknada za rad članova komisije utvrđena je posebnom odlukom o visini naknade za rad članova komisije.

Tekući transferi pojedincima iskazani su u iznosu od 362.029 KM, od čega se na JU Centar za socijalni rad odnosi 295.291 KM i Jedinstveni općinski organ uprave odnosi 66.738 KM.

Odlukom o izvršenju Budžeta utvrđeno je da će se sredstva planirana za transfere pojedincima (naknade porodiljama u radnom odnosu i van radnog odnosa, osposobljavanje za život i rad,

²² „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21 i 77/21

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18 i 12/21

hraniteljstvo, materijalna socijalna pomoć, tuđa pomoć i njega, dječiji dodatak, naknada za treće i svako naredno živo rođeno dijete, čekanje na zaposlenje) isplaćivati na osnovu pravosnažnih rješenja o priznavanju prava, za koja će se doznačiti namjenska sredstva od strane Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike odnosno Budžeta Unsko-sanskog kantona, u skladu sa važećim Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom.

Pomoći porodiljama u skladu sa Odlukom o izvršavanju Budžeta isplaćuju se na osnovu odluke načelnika, a po rješenju o utvrđivanju prava na naknadu koje donosi direktor JU Centar za socijalni rad na osnovu zahtjeva stranke ili po službenoj dužnosti, ako raspolaže sa dovoljno podataka na osnovu kojih bi se moglo utvrditi pravo na naknadu.

Ovi transferi pojedincima realizovani su putem JU Centra za socijalni rad u iznosu od 257.371 KM i u najvećem dijelu se odnose na naknade porodiljama u radnom odnosu i van radnog odnosa (119.911 KM), tuđa pomoć i njega (29.700 KM), dječiji dodatak (25.794 KM), pomoći porodiljama (23.500 KM), jednokratne novčane pomoći (19.885 KM) itd.

Tekući transferi pojedincima realizovani putem Jedinственog općinskog organa uprave najvećim dijelom odnose se na isplate stipendija (44.000 KM) i ostale transfere pojedincima za sanaciju šteta uslijed požara, subvencioniranje rješavanja stambenog pitanja mladih i alternativni i privremeni smještaj (22.738 KM).

Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da se raspodjela sredstava za stipendije vrši po utvrđenim kriterijima i Pravilnikom za dodjelu stipendija redovnim studentima. Shodno Pravilniku o utvrđivanju kriterija za dodjelu stipendija studentima sa područja Općine Ključ, raspisan je Konkurs za dodjelu stipendija redovnim studentima fakulteta i visokih škola za školsku 2021/2022. godinu. Konkursom je utvrđena dodjela 35 stipendija u mjesečnom iznosu od 100 KM. Sa odabranim korisnicima, nakon izvršenog bodovanja, na prijedlog Komisije za provođenje konkursa i utvrđivanje liste za dodjelu stipendija, načelnik je zaključio ugovore o stipendiranju sa 35 studenata u mjesečnom iznosu od 100 KM. Uvidom u dokumentaciju, nismo utvrdili nepravilnosti.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 302.192 KM i u odnosu na plan ostvareni su više za 21.692 KM. Iskazani iznos u cijelosti se odnosi na Jedinственi općinski organ, a čine ga transferi udruženjima građana (277.192 KM) i političkim partijama (25.000 KM).

Pravilnikom o utvrđivanju kriterija za korištenje sredstava – grantova iz budžeta Općine Ključ utvrđeni su kriteriji, uvjeti i postupak za dodjelu sredstava granta i kontrolu dodijeljenih sredstava udruženjima od javnog interesa, humanitarnim organizacijama, fondacijama, te ostalim pravnim subjektima čije su programske aktivnosti usklađene sa interesima lokalne samouprave. Pravilnikom je utvrđeno da se zahtjev za dodjelu sredstava podnosi općinskim službama u zavisnosti na kojoj službi su sredstva planirana budžetom i da odobravanje sredstava vrši načelnik na prijedlog službe pojedinačnim zaključkom u kojem se definiše tačna namjena sredstava i rok za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.

Transferi udruženjima u okviru raspoloživih sredstava odobrenih Budžetom, doznačeni su: 1) Sportskom savezu (90.000 KM); 2) Savezu dobitnika najvećih ratnih priznanja i odlikovanja Unsko-sanskog kantona (25.000 KM); 3) Udruženje građana Boračka organizacija (18.385 KM), 4) Vjerske zajednice (17.767 KM); 5) Udruženje građana Porodice šehida i poginulih boraca (16.740 KM); 6) Udruženje građana RVI (16.000 KM); 7) Udruženje logoraša „Prof. Omer Filipović“ Ključ (13.000 KM) itd.

Utvdili smo da je dodjela sredstava udruženjima vršena na osnovu zaključaka načelnika kojim je utvrđena namjena sredstava, po dostavljanju zahtjeva, a u skladu sa odredbama navedenog Pravilnika.

Transfer Sportskom savezu realizovan je doznačavanjem sredstava u mjesečnom iznosu, u skladu sa raspoloživim sredstvima, do iznosa planiranim Budžetom. Savez je u skladu sa Odlukom o izvršavanju Budžeta, dostavio Vijeću Plan rada i finansijski plan na usvajanje.

Utvdili smo da je Savez dostavljao izvještaje o utrošku sredstava, međutim nije dostavljana potpuna dokumentacija. Dostavljani su izvodi banaka o nastalim transakcijama bez računa o nastalim

troškovima u prilogu, zbog čega nismo mogli potvrditi da li su aktivnosti realizovane u skladu sa Finansijskim planom Saveza.

Zbog činjenice da Sportski savez nije dostavljao potpunu dokumentaciju sa prilogom računa o nastalim troškovima, kojom bi opravdao realizaciju aktivnosti u skladu sa Finansijskim planom, kao i da nije zaključen ugovor sa savezom kojim bi se osigurao namjenski utrošak doznačenih sredstava i da bi se poduzele aktivnosti povrata u slučaju nenamjenskog utroška, ne možemo potvrditi da su osigurani preduslovi za praćenje i nadzor nad korištenjem namjenskih sredstava u iznosu od 90.000 KM, a što je bila obaveza u skladu s članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.

Transferi udruženjima po Javnom pozivu iskazani su u iznosu od 10.000 KM. Odlukom o izvršavanju Budžeta uređeno je da se sredstva udruženjima građana raspoređuju za projekte odabrane po javnom pozivu raspisanom u skladu sa Odlukom o kriterijima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama²⁶. Odlukom su utvrđeni kriteriji, način i postupak raspodjele sredstava namijenjenih za nevladine organizacije, a u skladu sa LOD metodologijom, kao i da nakon donošenja odluke o raspodjeli sredstava i javnog objavljivanja odluke komisije, općinski načelnik zaključuje ugovor sa nevladinim organizacijama, kojim se uređuju međusobna prava i obaveze.

Kriteriji bodovanja koje je Komisija primjenjivala podijeljeni su na sekcije i podsekcije. Sekcije su: 1) Finansijski i operativni kapacitet podnosioca prijave; 2) Relevantnost; 3) Metodologija; 4) Održivost; 5) Budžet i racionalnost troškova. Podsekcije unutar svake sekcije nose ocjenu između 1 i 5 (1-veoma loše; 2-loše; 3-odgovarajuće; 4-dobro; 5-veoma dobro). Unutar podsekcija članovi komisije ocjenjivali su od 1 do 5 slijedeće: „Koliko je konzistentan cjelokupan dizajn projekta“; „Da li će aktivnosti predviđene projektom imati konkretan utjecaj na ciljne grupe“; „Da li je odnos između procijenjenih troškova i očekivanih rezultata zadovoljavajući“; Da li su predloženi troškovi neophodni za implementaciju projekta“ itd.

Komisija imenovana Rješenjem načelnika od 5. 7. 2022. imala je zadatak da predloži projekte za finansiranje u okviru raspoloživih sredstava. Od osam projektnih prijedloga ocijenjeno je da sedam ispunjava sve uslove. Ugovore sa udruženjima zaključio je načelnik u iznosima od 1.000 do 2.000 KM.

Revizijom smo utvrdili da sekcije i podsekcije korištene prilikom dodjele sredstava udruženjima po javnom pozivu nisu mjerljive, da nije tražena dokumentacija s ciljem dokazivanja njihove ispunjenosti, zbog čega se ocjena aplikacija dijelom vršila na osnovu subjektivne procjene članova komisije, te nismo mogli potvrditi izvršeno bodovanje i raspodjelu sredstava.

Subvencije javnim preduzećima iskazane su u iznosu od 47.659 KM. Dio izdatka u iznosu od 20.000 KM odnosi se na sredstva planirana Budžetom i odobrena Zaključkom načelnika JP „Veterinarska stanica“ d.o.o. Ključ za sanaciju postojećeg stanja u preduzeću.

Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima iskazane su u iznosu od 216.553 KM i odnose se na poticaje poljoprivrednoj proizvodnji (130.040 KM) i subvencije za potporu i promociju obrta i poduzetništva (86.513 KM).

Uzorkom smo obuhvatili poticaj za nabavku sjemenskog kukuruza, za koji je objavljen Javni poziv. Kandidati su bili u obavezi uz prijavu dostaviti fiskalne račune/fakture o izvršenoj kupovini repromaterijala, odnosno kupovini sjemena za proizvodnju kukuruza (merkantilnog i silažnog), a maksimalan iznos novčane podrške iznosio je 70% iznosa na dostavljenom fiskalnom računu/fakturi. Po navedenom osnovu izvršene su isplate u iznosu od 59.991 KM.

Pored poticaja za nabavku sjemenskog kukuruza vršene su isplate veterinarskim stanicama na području Općine za provođenje mjera dehelmintizacije goveda (18.000 KM).

Subvencije za potporu i promociju obrta i poduzetništva u iznosu od 40.000 KM odnose se na Memorandum o saradnji koji je Općina zaključila 16. 2. 2022. godine sa Fondacijom „Mozaik“ Sarajevo u cilju razvoja Dijaspore programa Općine Ključ. Odnosi partnera podrazumijevaju doprinos razvoju i podršci programa, kroz kreiranje lokalnog Fonda za dijasporu koji finansira Općina u navedenom iznosu.

²⁶ „Sl. glasnik Općine Ključ“, br. 9/12

Rješenjem načelnika od 2. 12. 2020. godine imenovana je Komisija za pregled i kontrolu izvještaja o namjenskom utrošku sredstava dodijeljenih iz Budžeta sa zadatkom da izvrši kontrolu pristiglih izvještaja o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava po zaključku načelnika u kojima je utvrđena obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava i sredstava dodijeljenih po osnovu transfera, koja su Odlukom o izvršavanju budžeta predviđena da se pravdaju.

Korisnici sredstava su dostavljali izvještaje o namjenskom utrošku, koji su bili predmet kontrole imenovane Komisije. Komisija je nakon izvršene kontrole sačinila Izvještaj o implementiranim projektima nevladinih organizacija koji su finansirani iz Budžeta Općine Ključ u 2022. godini u januaru 2023. godine i dostavila ga Vijeću na usvajanje. Vijeće je Izvještaj usvojilo Zaključkom od 3. 3. 2023. godine.

Također je operativni monitoring tim imenovan Rješenjem načelnika od 27. 9. 2017. godine izvršio monitoring projekata po raspisanom Javnom pozivu.

Sportski savez nije dostavljao potpunu dokumentaciju kojom bi opravdao realizaciju aktivnosti u skladu sa Finansijskim planom. Također, Općina nije zaključila ugovor sa Savezom kojim bi se osigurao namjenski utrošak doznačenih sredstava i poduzele aktivnosti povrata u slučaju nenamjenskog utroška, zbog čega ne možemo potvrditi da su osigurani preduslovi za praćenje i nadzor nad korištenjem namjenskih sredstava u iznosu od 90.000 KM, a u skladu s članom 57. Zakona o budžetima u FBiH. Za ovaj propust data je preporuka u tački 6.1.2.4 Izvještaja.

Konstatujemo da je dodjela sredstava neprofitnim organizacijama izvršena uz objavu javnog poziva kojim je osigurana transparentnost, međutim istim za kriterije i potkriterije koji su korišteni prilikom dodjele sredstava nije propisana dokumentacija koju je potrebno dostaviti s ciljem dokazivanja ispunjenosti utvrđenih kriterija, a što i LOD metodologija propisuje. Zbog navedenog se nismo uvjerali da se ocjena aplikacija u cijelosti vršila na osnovu objektivne ocjene članova komisije. U pojedinim slučajevima Općina sa korisnicima sredstava nije zaključila ugovore kojim bi se osigurao namjenski utrošak doznačenih sredstava i poduzele aktivnosti povrata u slučaju nenamjenskog utroška, zbog čega ne možemo potvrditi da su osigurani preduslovi za praćenje i nadzor nad korištenjem namjenskih sredstava. Zbog navedenog nije postupljeno u skladu s članovima 4. i 57. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- ***javnim pozivom za dodjelu sredstava neprofitnim organizacijama propisati dokumentaciju za utvrđene kriterije i potkriterije, s ciljem dokazivanja ispunjenosti istih, te utvrditi obavezu i rokove dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava u cilju provođenja nadzora, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.***

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 269.391 KM, a najznačajniji su kapitalni transferi neprofitnim organizacijama (164.156 KM) i kapitalni transferi javnim preduzećima (105.235 KM).

Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama najvećim dijelom odnose se na sufinansiranje projekata (120.480 KM) i sufinansiranje i izgradnju spomen obilježja (25.000 KM).

Odlukom o izvršenju budžeta utvrđeno je da će se navedeni transferi realizovati na osnovu zaključaka općinskog načelnika, a isplaćivat će se uz predočavanje fakture, situacije o izvršenim radovima, nabavci robe, izuzev ako ugovorom nije definisano plaćanje avansa dobavljačima. Korisnici su u skladu s navedenom Odlukom dužni dostaviti izvještaj o namjenskom utrošku sredstava. Najznačajnije isplate sredstava odnose se na sufinansiranje projekata nabavke JKP Rad d.o.o. Ključ „Nabavka vozila za prikupljanje kabastog i građevinskog otpada“ u iznosu od 34.000 KM i „Nabavka polovnog kamiona za prikupljanje ambalažnog otpada“ u iznosu od 20.000 KM, te projekta JKP UKUS d.o.o. Ključ-u stečaju „Nabavka kamiona kiper nosivosti pet tona“ u iznosu od 14.000 KM.

Sa korisnicima sredstava zaključeni su ugovori, uz obavezu sačinjavanja i dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava. Pored navedenih projekata, izvršene su i isplate sredstava u iznosima od 2.000 do 6.000 KM, na osnovu zaključaka načelnika, u kojima je navedeno da su korisnici dužni sačiniti izvještaj o utrošku sredstava i dostaviti nadležnoj općinskoj službi u utvrđenim roku. Sa korisnicima sredstava nisu zaključivani ugovori, zbog čega oni nisu obavezani da dostavljaju izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Kapitalni transferi javnim preduzećima odnose se na isplate JKP UKUS d.o.o. Ključ - u stečaju (75.789 KM) i JKP Rad d.o.o. Ključ (24.446 KM).

Sredstva su odobrena JKP „UKUS“ d.o.o. Ključ-u stečaju, a odnose se na realizaciju projekta „Izgradnja i rekonstrukcija vodovodnih sistema na području Općine Ključ“ (69.789 KM) na nabavku visokotlačne prikolice za čišćenje kanizacionih kolektora (6.000 KM), dok se sredstva odobrena JKP „Rad“ d.o.o. Ključ odnose najvećim dijelom na održavanje deponije Peći (12.000 KM) i za uređenje nove lokacije sortirnice Busije (10.000 KM). Korisnici sredstava su dostavili izvještaje o namjenskom utrošku sredstava.

Iako su korisnici dostavljali izvještaje o namjenskom utrošku sredstava, revizijom smo utvrdili da sa svim korisnicima sredstava nisu zaključivani ugovori, već je isplata vršena na osnovu zaključaka načelnika, čime nije u potpunosti osigurana obaveza pravdanja namjenskog utroška sredstava.

Preporuka:

- ***u cilju osiguranja namjenskog utroška sredstava, sa korisnicima tekućih i kapitalnih transfera potpisivati ugovore kojima će se utvrditi obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.***

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizovani su u iznosu od 1.064.277 KM i u odnosu na plan realizovani su manje za 1.226.368 KM ili 53%. Ovi izdaci odnose se na nabavku građevina (73.533 KM), nabavku opreme (217.592 KM), stalna sredstva u obliku prava (12.323 KM) i rekonstrukciju i investicijsko održavanje (760.829 KM). Od navedenog iznosa na Jedinstveni općinski organ uprave odnosi se 627.960 KM, a na Fond 428.161 KM.

Izdaci za nabavku stalnih sredstava Jedinstvenog općinskog organa uprave odnose se na nabavku građevina (73.533 KM), nabavku opreme (186.514 KM) i rekonstrukciju i investiciono održavanje (360.914 KM), dok se ovi izdaci JU Fonda najvećim dijelom odnose na rekonstrukciju i investiciono održavanje (397.926 KM). Napominjemo da je Odlukom o osnivanju Fonda koju je donijelo Vijeće i Pravilima Fonda, na koja je Vijeće dalo saglasnost, jedna od nadležnosti Fonda rekonstrukcija i održavanje komunalne infrastrukture kao i provođenje javnih nabavki za ove poslove.

Izdaci za rekonstrukciju i investicijsko održavanje odnose se na ulaganja u ceste i mostove, te održavanje objekata vezanih za vodovod, kanalizaciju i čvrsti otpad.

Postupci i procedure nabavki stalnih sredstava obrazloženi su u tački 8. Izvještaja.

6.1.2.6 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplate dugova u iznosu od 32.630 KM i izdaci za kamate u iznosu od 2.295 KM odnose se na otplate dospjelih obaveza u tekućoj godini po osnovu dugoročnih kredita, što je pojašnjeno u tački 6.2.4 Izvještaja. Evidentirane otplate dugova se odnose na Jedinstveni općinski organ uprave (13.973 KM) i JU Fond (18.657 KM).

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2022. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2021. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	8.458.862	6.540.129	5.429.752	77
I.1.	Prihodi od poreza	3.410.374	3.079.435	2.620.859	90
I.2.	Neporezni prihodi	2.467.601	1.843.755	1.696.960	75
I.3.	Primljeni transferi	2.580.887	1.616.939	1.111.933	63
II	RASHODI	6.271.733	5.480.368	4.651.043	87
II.1.	Tekući rashodi				
II.2.	Tekući grantovi	1.042.100	994.326	853.997	95
II.3.	Kapitalni grantovi	340.802	269.391	167.233	79
II.4.	Izdaci za kamate	2.295	2.295	3.199	100
II.5.	Tekuća budžetska rezerva	30.000			
III	TEKUĆI SUFICIT I – II	2.187.129	1.059.761	778.709	49
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV 2 – IV 1)	2.235.637	1.059.269	383.272	47
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	50.000	5.008	52.274	10
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.285.637	1.064.277	435.546	47
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	(48.508)	492	395.437	-1
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1 – VI 2)	0	0	0	0
VI.1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1 – VII 2)	(32.630)	(32.630)	-30.110	100
VII.1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	32.630	32.630	30.110	100
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	(81.138)	(32.138)	365.327	40

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	0	69.037	0
Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	156.447	0	0

U revidiranoj godini iskazan je tekući suficit u iznosu od 1.059.761 KM, s obzirom na to da su prihodi ostvareni u iznosu od 6.540.129 KM, a rashodi u iznosu od 5.480.368 KM.

Iskazan je negativan ukupan finansijski rezultat za 2022. godinu u iznosu od 32.138 KM, s obzirom na to da su prihodi i primici iskazani u iznosu od 6.545.137 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 6.577.275 KM.

Ukupan višak rashoda nad prihodima u konsolidovanom Bilansu stanja iskazan je u iznosu od 156.447 KM, dok je u prethodnoj godini bio iskazan višak prihoda nad rashodima u iznosu od 69.037 KM. Pored ostvarenog negativnog finansijskog rezultata (32.138 KM), smanjenje stanja konta neraspoređenog viška prihoda i rashoda najvećim dijelom posljedica je provedenih korektivnih knjiženja na teret ove pozicije. Najveći dio korekcija odnosi se na knjiženja Fonda (124.827 KM) zbog nedosljedne primjene računovodstvenih politika koje su bile na snazi u periodu primjene prije 2009. godine prilikom evidentiranja kratkoročnih potraživanja i kratkoročnih vremenskih razgraničenja.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina na transakcijskim računima i u blagajni iskazana je u iznosu od 2.479.524 KM. Stanje na žiroračunima iskazano je u iznosu od 2.473.676 KM, izdvojena novčana sredstva 5.420 KM, a stanje u blagajni 428 KM.

Stanje na žiroračunima odnosi se na stanje transakcijskog računa u iznosu od 1.546.399 KM i podračuna od kojih je najveći saldo iskazan na podračunima za namjenska sredstva za održavanje zgrada (339.435 KM), sredstva građevinskog zemljišta (120.155 KM), zaštitu od prirodnih i drugih

nesreća (112.393 KM) i sredstva od prodaje nekretnina (74.326 KM). Iskazana stanja odgovaraju stanjima na bankovnim izvodima na 31. 12. 2022. godine.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 1.792.876 KM i odnose se najvećim dijelom na potraživanja Jedinственог опćinskog organa uprave (515.549 KM) i potraživanja Fonda (1.265.857 KM).

Potraživanja Jedinственог опćinskog organa uprave odnose se na potraživanja od pravnih lica (4.476 KM), od fizičkih lica (39.437 KM) i ostala potraživanja (471.635 KM). Ostala potraživanja odnose se najvećim dijelom na sumnjiva i sporna potraživanja za zakup javnih površina (280.395 KM) i ostala potraživanja za zakup javnih površina (165.078 KM).

Sumnjiva i sporna potraživanja za zakup javnih površina odnose se na sedam kupaca, protiv kojih su podnesene tužbe, a za većinu su donesene pravosnažne presude i postupci izvršenja su u toku.

Potraživanja Fonda odnose se na potraživanja od pravnih lica (108.960 KM), potraživanja od fizičkih lica za komunalnu naknadu (689.296 KM) i ostala potraživanja (467.601 KM), koja se u potpunosti odnose na sumnjiva i sporna potraživanja.

Potraživanja od pravnih i fizičkih lica najvećim dijelom se odnose na komunalnu naknadu. Odlukom o komunalnoj naknadi utvrđeno je da se komunalna naknada obavezno plaća mjesečno, najkasnije do petog u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

U strukturi sumnjivih i spornih potraživanja najveći dio odnosi se na potraživanja koja su starija od deset godina (211.984 KM) i potraživanja starija od pet godina (105.942 KM). Prema prezentiranim informacijama, za potraživanja koja su nastala u periodu do pet godina, do kraja 2022. godine podneseno je 20 prijedloga za izvršenje prinudne naplate putem suda u ukupnom iznosu od 66.923 KM, a do 30. 4. 2023. godine podneseno je još 19 prijedloga za izvršenje u ukupnom iznosu od 45.724 KM. Imajući u vidu navedeno, evidentno je da se najveći dio potraživanja odnosi na potraživanja iz ranijeg perioda. Nije nam prezentirana dokumentacija da je vršeno redovno preknjižavanje na sumnjiva i sporna potraživanja, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

U toku obavljanja revizije prezentovana nam je Odluka o otpisu sumnjivih i spornih potraživanja JU Općinski fond za komunalne djelatnosti i infrastrukturu u iznosu 184.710 KM. Odluka je donesena na prijedlog popisne komisije, a Upravni odbor je donio Odluku o nedavanju saglasnosti na njeno usvajanje.

Općina nije pratila naplatu potraživanja od fizičkih i pravnih lica, niti je redovno vršena analiza njihove naplativosti, te u skladu s tim ni preknjižavanje na sumnjiva i sporna potraživanja. Nije prezentirano da su poduzete sve zakonom propisane mjere s ciljem naplate potraživanja, zbog čega je za određena u iznosu najmanje od 317.926 KM nastupila zastara. Također, Općina na poziciji potraživanja nije osigurala poštovanje računovodstvenog načela tačnosti i istinitosti iskazivanja poslovnih događaja, zbog čega nije postupljeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *kontinuirano vršiti analizu i ocjenu naplativosti potraživanja koja su iskazana u Bilansu stanja, na osnovu konstatovanog predložiti daljnje mjere s ciljem naplate i realnog iskazivanja potraživanja, te osigurati dosljednu primjenu računovodstvenih načela, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.*

6.2.2 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima Općine na 31. 12. 2022. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 11.060.019 KM (nabavne vrijednosti 20.500.384 KM, ispravke vrijednosti 9.440.365 KM).

Strukturu stalnih sredstava čine: zemljište (429.631 KM), građevine (17.137.700 KM), oprema (1.809.427 KM), stalna sredstva u obliku prava (710.063 KM), sredstva u pripremi (407.106 KM) i sredstva van upotrebe (6.457 KM).

Na Jedinstveni općinski organ uprave se odnosi 7.143.308 KM stalnih sredstava, sa sljedećom strukturom: zemljište (330.400 KM), građevine (12.184.843 KM), oprema (1.294.187 KM), stalna sredstva u obliku prava (685.060 KM), sredstva u pripremi (407.106 KM) i sredstva van upotrebe (6.457 KM).

Građevine se najvećim dijelom odnose na zgrade i stanove (1.417.630 KM) i ostale objekte, od kojih su najznačajniji ceste i mostovi (6.178.457 KM).

U poslovnim knjigama Jedinstvenog općinskog organa evidentirano je šest zgrada. Prema prezentiranim posjedovnim listovima, zgrada Skupštine Opštine (sadašnja zgrada Općine) upisana je sa pravom posjedovanja 1/1 u korist Općine.

Prema prezentiranim podacima, u poslovnim knjigama Općine evidentirano je pet stanova, koji se u skladu sa Odlukom o davanju u zakup stanova kojima pravo raspolaganja ima Općina Ključ. Stanovi su dati na privremeno korištenje korisnicima prema zaključenim ugovorima. Stanovi su upisani sa pravom vlasništva 1/1 u korist Općine. Općina u poslovnim knjigama nije evidentirala jedan od dva poslovna prostora po osnovu kojih se ostvaruje prihod od davanja u zakup.

Stalna sredstva u obliku prava najvećim dijelom se odnose na studije izvodljivosti projektne pripreme i projektovanja u iznosu 589.703 KM, a stalna sredstva u pripremi u iznosu od 389.304 KM odnose se najvećim dijelom na objekte koji su u izgradnji (gradsko groblje, vodovod, vanjska ograda na deponiji i dr.).

Zakonom o cestama FBiH²⁷ definisano je da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu lokalnih cesta vrše nadležni općinski organi, kao i da općinski organi vode evidenciju (bazu podataka) cesta, objekata, saobraćajne signalizacije i opreme na cestama i katastra cestovnog zemljišnog pojasa. U svojim poslovnim knjigama Općina nije evidentirala sve ceste koje su joj Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH date u nadležnost na upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti. Iskazano knjigovodstveno stanje cesta se odnosi na novoizgrađene ceste i ulaganja u postojeće ceste. **Općina još uvijek nije poduzela aktivnosti kako bi izvršila procjenu vrijednosti lokalnih i nerazvrstanih cesta koje su u njenoj nadležnosti, u cilju knjigovodstvenog evidentiranja.**

U skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH Budžetski korisnici su na 31. 12. 2022. godine izvršili revalorizaciju stalnih sredstava po stopi od 17,4%. Ukupan efekat revalorizacije iznosi 1.482.067 KM.

Vrijednost stalnih sredstava i izvora sredstava ne možemo potvrditi jer na poziciji stalnih sredstava nisu evidentirana cjelokupna ulaganja u lokalne ceste. Općina u poslovnim knjigama na poziciji stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava nije evidentirala poslovni prostor po osnovu kojeg se ostvaruje prihod od davanja u zakup. Imajući u vidu da navedeni poslovni prostor nije uknjižen, nismo mogli utvrditi efekte na finansijske izvještaje.

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti na utvrđivanju vrijednosti stalnih sredstava i uspostaviti njihove potpune knjigovodstvene evidencije u skladu sa Zakonom o računovodstvu FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od 4.369.382 KM, a čine ih kratkoročne tekuće obaveze (193.609 KM), obaveze prema zaposlenicima (417.686 KM) i kratkoročna razgraničenja (3.758.087 KM).

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 12/10, 16/10 i 66/13

Kratkoročne tekuće obaveze odnose se najvećim dijelom na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 143.345 KM.

Obaveze prema zaposlenicima odnose se na obračunate, a neisplaćene plaće i naknade plaća za decembar 2022. godine.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na razgraničene prihode za namjenska sredstva u iznosu od (2.030.724 KM), razgraničene ostale prihode (1.714.550 KM) i razgraničenja za vlastite prihode (12.813 KM).

U okviru kratkoročnih obaveza iskazane su i neizmirene obaveze koje putem JU Centar za socijalni rad finansira Vlada Unsko-sanskog kantona u iznosu 218.215 KM, koje se odnose na beneficije socijalne zaštite (191.614 KM) i obaveze prema dobavljačima za smještaj štićenika u ustanovama socijalne zaštite (26.601 KM).

Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor propisano je da se prilikom knjiženja kratkoročnih potraživanja odobravaju konta kratkoročnih vremenskih razgraničenja. Revizijom smo utvrdili da vrijednost iskazanih potraživanja i kratkoročnih razgraničenja nije usaglašena za iznos od 35.735 KM, zbog nedosljedne primjene računovodstvenih politika u prethodnom periodu. Navedeni iznos se odnosi na preuzeto početno stanje potraživanja od fizičkih lica MZ Velagići.

Na poziciji razgraničenih namjenskih prihoda iskazana su neutrošena sredstva, od kojih su najznačajnija: naknada za održavanje zajedničkih dijelova zgrada (339.508 KM), sredstva Federalnog ministarstva finansija za izgradnju reciklažnog dvorišta (246.531 KM), naknada za ceste iz cijene nafte i naftnih derivata (194.884 KM), sredstva za infrastrukturne projekte (161.206 KM) i sredstva za zaštitu i spašavanje od nesreća (112.463 KM).

Preporuka:

- **izvršiti usklađivanje vrijednosti iskazanih kratkoročnih potraživanja i razgraničenja, te u skladu s tim izvršiti korektivna knjiženja u Glavnoj knjizi.**

6.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja na 31. 12. 2022. godine iskazane su u iznosu od 191.893 KM i odnose se na dugoročne obaveze po kreditima Jedinog općinskog organa i Fonda (190.568 KM) i ostale dugoročne obaveze (1.325 KM).

Dugoročne obaveze po kreditima odnose se na:

- 185.742 KM – Ugovor o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture Sektora „Vodoopskrba, kanalizacija i čvrsti otpad“ zaključen je između Općine Ključ, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalnog ministarstva finansija, na osnovu Ugovora između BiH i Međunarodne agencije za razvoj i supsidijarnog ugovora između BiH i Federacije BiH. Predviđeno je da se kreditnim sredstvima u iznosu od 234.694 USD realizuju radovi na sanaciji vodovoda u MZ Velagići, Krasulje i Kamičak. Period otplate je 30 godina, uključujući osam godina grejs perioda, s tim da se otplata vrši polugodišnje uz troškove servisiranja po stopi od 0,75% na glavnici kredita;
- 4.826 KM – Ugovor o kreditu koji su zaključili Fond i Nova banka a. d. Banja Luka. Ugovor je zaključen na period od 63 mjeseca, sa grejs periodom od tri mjeseca. Iznos kredita je 85.000 KM, a godišnja kamatna stopa je 5,5%.

Obaveze po navedenim kreditima su usaglašene sa Federalnim ministarstvom finansija, odnosno sa Novom bankom a.d. Banja Luka.

6.2.5 Izvori sredstava

Izvori stalnih sredstava iskazani su u konsolidovanom bilansu stanja u iznosu od 10.772.469 KM i čine ih izvori stalnih sredstava (10.928.916 KM) – koje čine izvori stalnih sredstava (11.119.484 KM) i izvori novčanih sredstava – knjigovodstveno evidentirane dugoročne obaveze (190.567 KM, dugovni saldo) i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (156.447 KM). Prema budžetskim korisnicima, najznačajniji dio odnosi se na Jedinostveni općinski organ (6.893.605 KM), JU Centar za kulturu (2.273.738 KM) i Fond (1.481.156 KM).

U konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazana su stalna sredstava nabavne vrijednosti 20.500.384 KM, otpisane vrijednosti 9.440.365 KM i sadašnje vrijednosti 11.060.019 KM, dok su izvori sredstava na kontu 511111 – izvori stalnih sredstava iskazani u iznosu od 11.119.484 KM.

Revizijom smo utvrdili da sadašnja vrijednost stalnih sredstava nije usaglašena sa iskazanim vrijednostima izvora sredstava u iznosu od 59.465 KM, od čega se najveći dio odnosi na JU Centar za kulturu (54.618 KM). Navedena razlika je nastala zbog nedosljedne primjene Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor u ranijem periodu.

Preporuka:

- ***potrebno je da budžetski korisnici izvrše usklađivanje vrijednosti stalnih sredstava sa njihovim izvorima.***

6.2.6 Popis sredstava i obaveza

Rješenjem načelnika od 30. 11. 2022. godine utvrđen je predmet redovnog godišnjeg popisa, formirane su popisne komisije, te su definisani rokovi vršenja popisa i dostavljanja izvještaja popisnih komisija.

Za popis stalnih sredstava i sitnog inventara, novčanih sredstava i vrijednosnih papira, te potraživanja i obaveza imenovane su tri komisije i Centralna popisna komisija. Popisne komisije su bile dužne da popis izvrše najkasnije do 31. 1. 2023. godine. Po okončanju popisa Centralna popisna komisija je do 3. 2. 2023. godine bila dužna izraditi Zbirni izvještaj o izvršenom popisu za 2022. godinu i dostaviti ga načelniku na usvajanje. Popisne komisije dale su prijedloge za otpis sumnjivih i spornih potraživanja i otpis i rashodovanje stalnih sredstava Jedinostvenog općinskog organa Općine Ključ, o čemu su donesen posebne odluke prije sačinjavanja Zbirnog izvještaja o popisu. Centralna popisna komisija Općine sačinila je Zbirni izvještaj o izvršenom popisu za 2022. godinu, koji je načelnik usvojio Odlukom od 8. 2. 2023. godine.

Godišnji popis u javnim ustanovama proveden je na osnovu odluka direktora proveden i sačinjeni su izvještaji o izvršenom popisu.

Popis kratkoročnih razgraničenja Jedinostvenog općinskog organa nije proveden u cijelosti, jer izvještajem o popisu nisu obuhvaćena kratkoročna vremenska razgraničenja, kao jedna od bilansnih pozicija, kako je propisano odredbama člana 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i člana od 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Imajući u vidu navedeno, konstatujemo da godišnjim popisom nisu obuhvaćena kratkoročna vremenska razgraničenja, kao pozicija bilansa stanja, što je u suprotnosti sa odredbama člana 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i člana 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- ***godišnji popis imovine i obaveza vršiti u cijelosti, kako bi sve pozicije bilansa stanja bile popisane, u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.***

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su novčani primici u iznosu od 6.625.517 KM, novčane isplate u iznosu od 6.691.512 KM i neto novčane isplate u iznosu od 65.995 KM. Saldo gotovine na početku godine iznosio je 2.545.519 KM, a na kraju godine 2.479.524 KM.

Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem izvještaju budžeta u FBiH.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, na kontima klase 9 – Vanbilansna evidencija, evidentiraju se poslovni događaji koji nemaju direktnog uticaja na sredstva i izvore sredstava, već samo otvaraju mogućnost za takve uticaje u budućnosti (primljene i date garancije i mjenice). U vanbilansnoj evidenciji iskazano je 1.217.675 KM, od čega se na potencijalne obaveze i potraživanja Općine po osnovu sudskih sporova odnosi 1.317.675 KM i na mjenice 100.000 KM.

Općina je u 2022. godini evidentirala potencijalna potraživanja po osnovu podnesenih tužbi protiv trećih lica u iznosu od 1.291.516 KM, koje se odnose na povrat sredstava, naknadu za korištenje zemljišta i komunalnu taksu. Potencijalne obaveze po tužbama od strane trećih lica prema Općini evidentirane su u iznosu od 73.841 KM, koje se odnose na naknadu materijalne štete po osnovu utvrđivanja prava vlasništva.

8. JAVNE NABAVKE

Javne nabavke Općine Ključ provodi svaki budžetski korisnik zasebno, na osnovu plana nabavki koji se donosi početkom godine. Imajući u vidu da se najveće nabavke provodi Jedinostveni općinski organ i Fond, u nastavku su dati najznačajniji nalazi nabavki za ova dva budžetska korisnika.

Javne nabavke Jedinostvenog općinskog organa

Jedinostveni općinski organ je 10. 1. 2022. donio Plan javnih nabavki za 2022. godinu. Procijenjena vrijednost planiranih nabavki iznosila je 1.123.433 KM²⁸ putem 74 postupka (21 otvoreni, 10 konkurentskih, 40 direktnih, jedan pregovarački postupak i dva postupka u skladu sa posebnim režimom nabavki – nabavka usluga iz Aneksa II dio B). Plan javnih nabavki za 2022. godinu izmijenjen je pet puta, a posljednja izmjena bila je 13. 12. 2022. godine. Procijenjena vrijednost planiranih nabavki za 2022. godinu, uključujući izmjene i dopune, iznosila je 1.876.671 KM, a broj nabavki povećan je na 82 postupaka (18 otvorenih, šest konkurentskih, 58 direktnih).

U toku 2022. godine provedeno je 70 postupaka ukupne vrijednosti 1.118.472 KM, i to: 23 otvorena u vrijednosti od 904.311 KM, 11 konkurentskih zahtjeva u vrijednosti od 137.898 KM, 35 direktnih sporazuma u vrijednosti od 68.190 KM i jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci u vrijednosti 8.073 KM.

Uzorkom smo obuhvatili tri otvorena postupka u vrijednosti 181.214 KM (rekonstrukcija i modernizacija puta vrelo Sanica; isporuka vodovodnih cijevi za vodovod Velečevo i Biljani; nabavka kamiona sa cisternom), tri konkurentska zahtjeva u vrijednosti 76.325 KM (nabavka goriva; nabavka putničkog motornog vozila; održavanje/servisiranje motornih vozila), četiri direktna sporazuma u vrijednosti 22.986 KM (nabavka stolarije u MZ Zgon; nabavka tonera; nabavka usluga postavljanja video nadzora na starom gradu Ključ; nabavka usluga revizije finansijskih izvještaja za 2021. godinu) i jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci u vrijednosti 8.143 KM (usluga održavanja integralnog programskog paketa za trezor, budžet i finansije Finova i programa za matični registar Datanova za 2022. godinu).

²⁸ Sve iskazane vrijednosti javnih nabavki su sa PDV-om

Uvidom u uzorkovane postupke javnih nabavki Jedinственог опćинског органа nismo konstatovali nepravilnosti.

Javne nabavke Fonda

Plan javnih nabavki roba i usluga Fonda (u daljnjem tekstu: plan) za 2022. godinu donesen je u januaru 2022. godine kojim je predviđeno provođenje 50 direktnih sporazuma, 12 konkurentskih zahtjeva i dva otvorena postupka.

Po donošenju plana doneseno je 10 izmjena, tako da su u 2022. godini planirane nabavke u ukupnom iznosu od 728.467 KM, od čega 65 direktnih sporazuma, sedam otvorenih postupaka, šest konkurentskih zahtjeva i jedan postupak u skladu sa Aneksom II dio B Zakona o javnim nabavkama.

Planom je utvrđeno da će se sredstva od indirektnih poreza na ime finansiranja autocesta u FBiH, vodnih naknada kao i eksploatacije prirodnih resursa realizovati na osnovu naknadnih odluka Vijeća i za rekonstrukciju lokalnih puteva na osnovu odluke Vlade Kantona, te shodno navedenom planirani su okvirni iznosi nabavki, bez utvrđivanja pojedinačnih predmeta nabavki koji se planiraju realizovati.

Odlukom Vlade Unsko-sanskog kantona od 29. 12. 2021. godine o usvajanju Programa utroška dijela sredstava – Kapitalni grantovi drugim nivoima, za realizaciju projekata izgradnje, asfaltiranja, rekonstrukcije i sanacije lokalne infrastrukture Općini su odobrena sredstva za 19 projekata u ukupnom iznosu od 227.000 KM.

U 2022. godini zaključeni su ugovori za nabavku roba, usluga i radova u vrijednosti od 647.077 KM nakon provedenih osam otvorenih postupaka (462.900 KM), 66 direktnih sporazuma (88.455 KM) i šest konkurentskih zahtjeva (95.722 KM).

Uzorkom smo obuhvatili postupke nabavki i zaključene ugovore u vrijednosti od 449.428 KM, od čega tri otvorena postupka (395.205 KM), pet direktnih sporazuma (78.779 KM) i jedan konkurentski zahtjev (65.444 KM).

U postupku nabavke za izvođenje radova na rekonstrukciji, investicionom održavanju iz sredstava indirektnih poreza na ime finansiranja auto cesta u FBiH, donesena je Odluka direktora Fonda od 18. 2. 2022. godine, kojom se pokreće konkurentski zahtjev procijenjene vrijednosti 81.439 KM. Prema Izvještaju o preuzimanju tenderske dokumentacije, istu je preuzelo pet zainteresiranih ponuđača, a ponude za svih pet lotova dostavio je jedan ponuđač.

Za dodjelu ugovora za rekonstrukciju i investiciono održavanje – asfaltiranje puteva izabran je ponuđač „Divel“ d.o.o. Sanski Most, sa kojim su zaključeni ugovori za pet lotova ukupne vrijednosti 81.473 KM. Ugovoreni rok za izvođenje radova je 30 dana od datuma obostranog potpisivanja ugovora. U slučaju kašnjenja, naručilac će prema ugovoru zahtijevati isplatu po garanciji za uredno izvršenje ugovora koja je ugovorom utvrđena u visini 10% vrijednosti ugovora. Ugovori sa izvođačem zaključeni su 25. 3. 2022. godine.

Utvrđili smo da su radovi za lot 1 – Asfaltiranje puta Ljutića Brdo započeli 21. 5. 2022. godine, odnosno mjesec i po po zaključivanju ugovora, a okončani 9. 6. 2022. godine, sa kašnjenjem od 46 dana. Radovi za lot 2 – Asfaltiranje puta Prhovo započeli su 20. 5. 2022. godine, odnosno mjesec i po po zaključivanju ugovora, a okončani 6. 6. 2022. godine, sa kašnjenjem od 43 dana. Također, radovi za lot 3 – Asfaltiranje puta Častovići započeli su 27. 6. 2022. godine, odnosno tri mjeseca po zaključivanju ugovora, a okončani 30. 6. 2022. godine, sa kašnjenjem od 67 dana. Nisu prezentirani razlozi kasnijeg uvođenja u radove, u odnosu na ugovorene rokove.

Radovi na asfaltiranju puteva Ljutića Brdo, Prhovo i Častovići u iznosu od 66.444 KM završeni su mjesec i po do dva mjeseca nakon utvrđenog roka od 30 dana od datuma obostranog potpisivanja ugovora. Ugovorni organ, usljed kašnjenja sa izvođenjem radova izvođača, nije zahtijevao isplatu po garanciji za uredno izvršenje ugovora u visini od 10% vrijednosti ugovora, zbog čega nije postupljeno u skladu sa zaključenim ugovorima.

Utvrđili smo da u predmetu nabavke „Modernizacija i uređenje puteva – šest lotova“ gdje su zaključeni ugovori u vrijednosti od 101.518 KM i „Kapitalne investicije shodno Odluci Vlade Kantona

br. 03-017-3913/2021“ zaključeni ugovori u vrijednosti od 109.652 KM, izmjenama i dopunama plana javnih nabavki nisu utvrđene dionice puteva po svim lotovima, zbog čega se u planu ne daju potpuni podaci o postupcima koji se planiraju provesti.

Shodno navedenom, konstatujemo da izmjenama i dopunama plana javnih nabavki Fonda nisu utvrđene dionice puteva po svim lotovima, zbog čega se u planu ne daju potpuni podaci o postupcima koji se planiraju provesti. Realizacija tri ugovora za izvođenje radova, ukupne vrijednosti od 66.444 KM, nije izvršena u ugovorenim rokovima, čime nisu ispoštovane odredbe zaključenih ugovora, a ugovorni organ zbog kašnjenja nije zahtijevao isplate po garancijama za uredno izvršenje ugovora u cilju zaštite budžetskih sredstava, zbog čega nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Preporuka:

- *plan javnih nabavki Fonda i njegove izmjene i dopune sačinjavati na način da daju sveobuhvatne podatke po svim lotovima koji se planiraju provesti, te osigurati provođenje potpisanih ugovora provedenih nabavki i koristiti klauzule zaštite budžetskih sredstava u slučaju da ih dobavljač ne poštuje.*

9. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim informacijama, Općina je pokrenula 26 postupaka protiv trećih lica u iznosu od 291.921 KM, koji se u najvećem dijelu se odnose na neizmirene obaveze za komunalnu taksu i ustupljeno zemljište. Najveći dužnici po navedenom osnovu su: JP „Elektroprivreda“ d.d. Sarajevo (185.970 KM) i JP „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar (29.100 KM).

Protiv Općine je pokrenuto 11 postupaka u iznosu od 69.351 KM, a odnose se na naknadu materijalne štete i utvrđivanja prava vlasništva.

Potencijalna potraživanja i obaveze po ovom osnovu iskazana su u okviru vanbilansne evidencije.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Općina je 27. 6. 2023. godine dostavila komentar sa odgovarajućom dokumentacijom.

U komentaru su data obrazloženja koja se odnose na: vršenje provjere izjave o fiskalnoj odgovornosti, evidentiranje rashoda i izdataka u skladu sa kontnim planom za budžetske korisnike, raspodjelu sredstava neprofitnim organizacijama, usklađivanje kratkoročnih potraživanja i razgraničenja, usklađenost strukture izvora stalnih sredstava i sadašnje vrijednosti sredstava i finansijski rezultat.

Uvažena su i inkorporirana u konačan Izvještaj obrazloženja koja se odnose na evidentiranje rashoda i izdataka u skladu sa kontnim planom za budžetske korisnike, usklađenost strukture izvora stalnih sredstava i sadašnje vrijednosti sredstava, finansijski rezultat i period nastanka nepravilnosti u primjeni računovodstvenih politika koje su bile na snazi, jer je prezentirana dodatna dokumentacija i obrazloženja.

Djelimično smo prihvatili komentar koji se odnosi na neusaglašenost potraživanja i razgraničenja i raspodjelu tekućih transfera neprofitnim organizacijama. Za dio potraživanja i razgraničenja je prezentirana dodatna dokumentacija, a kod raspodjele tekućih transfera neprofitnim organizacijama prilikom objave javnog poziva je osigurana transparentnost, ali nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je vršena ocjena.

Komentar koji se odnosi na vršenje provjere izjave o fiskalnoj odgovornosti nije prihvaćen jer nije dostavljena dokumentacija koja potvrđuje da je Služba za finansije i trezor vršila njihovu provjeru, u skladu sa odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Reviziju Općine Ključ obavio je revizorski tim u sastavu: Senad Hasičić – vođa tima, Seida Isaković – članica tima i Amra Pjanić-Šašinović – članica tima.

Vođa tima

Senad Hasičić, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija kantona,
gradova i općina**

Amela Mulahalilović, s.r.

V PRILOZI

- 1. KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

OBRAZAC GIB

Identifikacijski broj: 4263220490004

šifra po kvalifikacionoj
djelatnosti: 84.11

Nadležno ministarstvo: _____

Operativni broj:

Organizacijski broj:

Potrošačka jedinica-glava: OPĆINA KLJUČ

Funkcionalni kod:

Sjedište potrošačke jedinice: KLJUČ

Fond: _____

Pojedinačni obrasci: _____

Konsolidovani obrasci: X

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja : od 01.01.2022 do 31.12.2022

KM

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procena t 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)	200	8.458.862	6.540.129	5.429.752	-1.918.733	7731,7%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	3.410.374	3.079.435	2.620.859	-330.939	90,29%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeca (4+5+6)	202	108	108	139	0	100,00%
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	108	108	139	0	100,00%
5	711200	Porezi na dobit preduzeca	204	0	0	0	0	0,00%

6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0
9	713000	Porezi na placu i radnu snagu (13=14)	208	0	20	18	20
10	713100	Porezi na placu (zaostale uplate poreza)	209	0	20	18	20
11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	260.300	236.762	245.934	-23.538
12	714100	Porez na imovinu	211	260.300	236.762	245.934	-23.538
13	715000	Domaci porezi na dobra i usluge	212	10	0	19	-10
14	716000	Porezi na dohodak	213	497.706	497.610	424.998	-96
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	2.652.250	2.344.935	1.949.667	-307.315
16	719000	Ostali porezi	215	0	0	84	0
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	2.467.601	1.843.755	1.696.960	-623.846
18	721000	Prihodi od poduzetnickih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	109.000	54.284	59.441	-54.716
19	721100	Prihodi od nefin.javnih preduzeća i fin. Institucija	218	107.500	52.985	56.267	-54.515
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	1.500	1.299	3.174	-201
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	2.358.086	1.788.593	1.637.369	-569.493
27	722100	Administrativne takse	226	149.000	153.939	152.403	4.939
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	824.141	663.807	786.671	-160.334
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	982.883	729.787	471.291	-253.096
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim	230	325.062	165.610	152.449	-159.452
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	37.000	36.201	14.736	-799
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	40.000	39.249	59.819	-751
34	723000	Novcane kazne	233	515	845	150	330
35	777000	Drugi tekuci prihodi	234	0	33	0	33

36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	2.580.887	1.616.939	1.111.933	-963.948	62,65%
37	731100	Primljeni tekuci transferi od inostranih Vlada i medunarodnih organizacija	236	0	0	0	0	0,00%
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	863.326	770.737	561.914	-92.589	89,27%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	0	0	0	0	0,00%
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	1.519.212	729.853	475.967	-789.359	48,04%
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	0,00%
42	733100	Donacije	241	198.349	116.349	74.052	-82.000	58,65%
43		RASHODI (44+47+48+58+67+75+80)	242	6.271.733	5.480.368	4.651.043	-791.365	87,38%
44	611000	Place i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	2.502.932	2.413.105	2.076.505	-89.827	96,41%
45	611100	Bruto place i naknade placa	244	2.093.583	2.011.295	1.804.961	-82.288	96,06%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	409.349	401.810	271.544	-7.539	98,15%
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	216.559	214.161	191.331	-2.398	98,89%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	2.137.045	1.587.090	1.358.778	-549.955	74,26%
49	613100	Putni troškovi	248	6.850	4.802	3.541	-2.048	70,09%
50	613200	Izdaci za energiju	249	225.110	210.256	180.453	-14.854	93,40%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	208.837	188.338	182.608	-20.499	90,18%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	47.066	38.428	31.261	-8.638	81,64%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	95.118	87.297	56.250	-7.821	91,77%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	0	0	0	0	0,00%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	730.875	359.505	316.756	-371.370	49,18%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	9.949	9.299	6.958	-650	93,46%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	813.240	689.165	580.951	-124.075	84,74%
58	614000	Tekuci transferi i drugi tekuci rashodi (59+.....+66)	257	1.042.100	994.326	853.997	-47.774	95,41%
59	614100	Tekuci transferi drugim nivoima vlasti	258	51.000	50.300	3.300	-700	98,62%
60	614200	Tekuci transferi pojedincima	259	414.300	362.029	302.357	-52.271	87,38%
61	614300	Tekuci transferi neprofitnim organizacijama	260	280.500	302.192	277.050	21.692	107,73%
62	614400	Subvencije javnim preduzecima	261	47.300	47.659	75.934	359	100,75%
63	614500	Subvencije privatnim preduzecima i poduzetnicima	262	232.500	216.553	163.082	-15.947	93,14%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0,00%
65	614700	Tekuci transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	0,00%

66	614800	Drugi tekuci rashodi	265	16.500	15.593	32.274	-907	94,50%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	340.802	269.391	167.233	-71.411	79,04%
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	0	0	0	0	0,00%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	23.000	0	0	-23.000	0,00%
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	194.356	164.156	125.600	-30.200	84,46%
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzecima	270	123.446	105.235	41.633	-18.211	85,24%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzecima i poduzeticima	271	0	0	0	0	0,00%
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	0,00%
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	0,00%
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	2.295	2.295	3.199	0	100,00%
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	0,00%
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	1.469	1.469	1.377	0	100,00%
78	616300	Kamate na domace pozajmljivanje	277	826	826	1.822	0	100,00%
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	0,00%
80	600000	Tekuca budžetska rezerva	279	30.000				0,00%
81		TEKUCI SUFICIT (TEKUCI DEFICIT) (1 minus 43)	280	2.187.129	1.059.761	778.709	-1.127.368	48,5%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281	0	0	0	0	0,00%
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	50.000	5.008	52.274	-44.992	10,0%
84	811100	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	50.000	5.008	52.274	-44.992	10,0%
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284		0	0	0	0,00%
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	0,00%
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	2.285.637	1.064.277	435.546	-1.221.360	46,66%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	10.000	0	26.727	-10.000	0,00%
89	821200	Nabavka građevina	288	442.795	73.533	0	-369.262	16,60%
90	821300	Nabavka opreme	289	255.697	217.592	16.761	-38.105	88,06%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	0,00%
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	49.711	12.323	15.281	-37.388	24,79%
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	1.527.434	760.829	376.777	-766.605	49,68%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	2.235.637	1.059.269	383.272	-1.176.368	47,4%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-48.508	492	395.437	49.000	-1,0%
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295				0	

97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0	0	0,00%
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	0,00%
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	0,00%
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzecima	299	0	0	0	0	0,00%
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeca	300	0	0	0	0	0,00%
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeca i zajednickim ulaganjima	301	0	0	0	0	0,00%
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaceg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	0,00%
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	0,00%
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	0	0	0	0	0,00%
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	0,00%
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i	306	0	0	0	0	0,00%
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzecima	307	0	0	0	0	0,00%
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeca	308	0	0	0	0	0,00%
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeca i učešće u zajednickim ulaganjima	309	0	0	0	0	0,00%
111	822600	Ostala domaca pozajmljivanja	310	0	0	0	0	0,00%
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	0,00%
113		NETO POVECANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	0	0	0	0	#DIV/0!
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313				0	
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	0,00%
116	814000	Primici od dugorocnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	0,00%
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	0,00%
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0,00%
119	814300	Primici od domaceg zaduživanja	318	0	0	0	0	0,00%
120	815000	Primici od kratkorocnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	0,00%

121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	0,00%
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0,00%
123	815300	Primici od domaceg zaduživanja	322	0	0	0	0	0,00%
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	32.630	32.630	30.110	0	100,00%
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	0	0	0	0	0,00%
126	823200	Vanjske otplate	325	13.973	13.973	12.449	0	100,00%
127	823300	Otplate domaceg pozajmljivanja	326	18.657	18.657	17.661	0	100,0%
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0,00%
129	823500	Otplata duga po izdanim garancijama	328	0	0	0	0	0,00%
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0,00%
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 minus 124)	330	-32.630	-32.630	-30.110	0	100,0%
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	-81.138	-32.138	365.327	49.000	39,6%

U Ključu

Certificirani računovođa Šabić (Rezak) Hata

Dana 27.02.2023

Broj dozvole: CR-6890/5

M.P.

Rukovodilac Općinski načelnik

Nedžad Zukanović

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

-
Nadležno ministarstvo

OPĆINA KLJUČ
Potrošačka jedinica - glava

Ključ
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS
4263220490004

Identifikacioni broj
84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
-
Organizacioni broj

-
Operativni broj

-
Funkcionalni kod

-
Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	4.273.725	4.122.259	103,67
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	2.479.524	2.545.519	97,41
4	120000	Vrijednosni papiri	003			
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	1.792.876	1.575.415	113,80
6	140000	Kratkoročni plasmani	005			
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	0	0	
8	210000	Zalihe materijala i robe	007			
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008			
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	1.325	1.325	100,00
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	11.060.019	8.950.033	123,58
12	011000	Stalna sredstva	011	20.500.384	16.454.848	124,59
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	9.440.365	7.504.815	125,79
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	11.060.019	8.950.033	123,58
15	020000	Dugoročni plasmani	014			
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015			
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016			
18	031000	Vrijednosni papiri	017			
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018			
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019			
21	09	Dugoročna razgraničenja	020			
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	15.333.744	13.072.292	117,30

Kontrolni broj: 10689545630488

* 1 0 6 8 9 5 4 5 6 3 0 4 8 8 *
str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	4.369.382	4.047.050	107,96
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	193.609	228.836	84,61
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024			
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025			
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	417.686	382.634	109,16
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	0	0	
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	3.758.087	3.435.580	109,39
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	191.893	213.721	89,79
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	190.568	212.396	89,72
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	1.325	1.325	100,00
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032			
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	10.772.469	8.811.521	122,25
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	10.928.916	8.742.484	125,01
37	520000	Ostali izvori sredstava	035			
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036			
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	0	69.037	
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038	156.447	0	
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	15.333.744	13.072.292	117,30

Ključ, 27.02.2023.
Mjesto i datum

ŠABIĆ (REZAK) HATA
Certifikovani računovođa

Nedžad Zukanović
Rukovodilac

CR-6890/5
Broj dozvole

M.P.

-
Kontakt

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Nadležno ministarstvo

OPĆINA KLJUČ
Potrošačka jedinica - glava

Ključ
Sjedište potrošačke jedinice

4263220490004 *
Identifikacioni broj
84.11
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
Organizacioni broj
Operativni broj
Funkcionalni kod

Fond

Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

*15370522865

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Period izvještavanja od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	6.620.509
2	710000	Prihodi od poreza	451	3.111.564
3	720000	Neporezni prihodi	452	1.706.174
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	893.944
5	740000	Kapitalni transferi	454	908.793
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	34
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	5.008
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	5.008
9		Finansiranje (10+11+12)	458	
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	6.625.517
		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	5.596.292
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	2.376.393
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	211.224
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	1.615.648
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	1.121.341
20	615000	Kapitalni transferi	468	269.391
21	616000	Izdaci za kamate	469	2.295
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	1.062.589
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	1.062.589
24		Finansiranje (25+26)	472	32.631
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	32.631
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	6.691.512
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	-65.995
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	2.545.519
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	2.479.524

Ključ, 27.02.2023.
Mjesto i datum

ŠABIĆ (REZAK) HATA
Certifikovani računovoda

Nedžad Zukanović
Rukovodilac

CR-6890/5
Broj licence

M.P.

Kontakt

Kontrolni broj: 15370522865

str. 1 od 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Unsko - sanski kanton
OPĆINA KLJUČ
OPĆINSKI NAČELNIK

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Una - Sana canton
MUNICIPALITY OF KLJUC
MAYOR OF MUNICIPALITY

Datum: 23.06.2023.godine
Broj: 01-11-13-1481/23

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja2580) daje se uvezi svašom finansijskom revizijom **Općine Ključ** za 2022.godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima **Općine Ključ** u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- *Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.*
- *Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.*
- *Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.*
- *Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.*
- *Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.*
- *Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.*
- *Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.*
- *Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.*

- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama ip rezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- Pristup svim informacijama o sudskims porovima u toku, pokrenutim protiv **Općine Ključ** i koje je pokrenula **Općina Ključ** i procjenu ishoda tih sporova;
- Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od naš za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u **Općini Ključ** za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Odgovorno lice
Općinski načelnik
Nedžad Zukanović, prof.

